# SALOMON & MARCOLPHUS
## Juſtiniano-Gregoriani;
*hoc eſt*
Sapida, ac inſipida,
Sana, atque inſana,

Nimirum Theologica; Juridica, tam publica, quam privata, Curialia, Proceſſionalia, Formalia, Paradoxa; Hiſtorica, Politica, Moralia; Militaria, Monetaria, Venatica, Antiqua, Conſvetudinaria; Medica, Naturalia, Miraculoſa; Poetica, Muſica, Geographica, Sententiæ, Proverbia, Encomia, Termini, Jocoſa, &c. &c.

Hæretica, Superſtitioſa, Contraria; Injurioſa, Fabuloſa; Ridicula, Solœciſmi Grammatici; Barbara, Abſurda, aliaq; plura,

Vel ad Obſervationem, vel Cautelam, vel Delectationem, omnia vero ad Uſum, facientia,

UTROQ. EX JURE
collecta,
ac
*nunc primum edita,*
Autore
A. X. A.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

*Ego enim vitam meam non tam verbis aliorum, quàm propriis meis factis ſtudeo illuſtrare.* *Gala. d. Mo. c. 14.* Con- *cord. D. Paul. 2. Cor. 6. verſ. 8. 9. & D. Petr. 1. 3. verſ. 14.*

---

Francofurti & Dreſdæ,
Apud Chriſtianum Bergen,
M, DC, LXXVIII,

7

# PRÆFATIO
## AD
## Lectorem vere pium, eruditum, facetum.

RAra, chara. arg. Can. 24. diſt. 94. Cum itaque & quæ hoc loco exhibentur res â nullo unquam publici juris ſint factæ, ideoque eæ ſine dubio acceptæ erunt, ac dilectæ. Maxime cum illæ plurimorum hominum ſtudiis, & profeſſionibus inſerviant, eque re eorum ſint.

Hîc enim Theologi habent, in quo ſe exerceant; uti demonſtrant

hoc in Scripto Tituli 19. 54. 96. 98. 184. 300. 325. 645. 672. &c. &c. Publiciſtæ, cui intendant, quemadmodum patet ex Tit. 211. 213. 298. 582. 755. &c. Hiſtorici, quod conferant, uti videndum in Tit. 2. 120. 339. 375. 381. &c. Politici, quo reſpiciant, quemadmodum docent Tit. 100. 171. 176. 183. 295. 411. 816. &c. Moraliſtæ, ad quod animadvertant, teſtibus Tit. 33. 176. 589. 824. 928. &c. Medici, quod ponderent, ſecundum Tit. 180. 552. 553. 628. 936. &c. Phyſici; de quo concludant, velut oſtendunt Tit. 6. 68. 192. 210. 715. 716. &c. Amaſii, in quo ingenium acuant, ſed tempore utiliter utantur, Prout ſuggerent. Tit. 46. 49. 57. 138. 142. 201, 204. 495, 637. 835. &c. Milites, Monetarii, Venatores, Poetæ, Muſici, Geographi, atque alii plures, quod obſervent, quatenus id evincunt Ti- [illegible]

tul

tuli 569.571.572.&c.352.&c. 902. &c. 127.159.28.135. 545. &c. &c.

Præprimis autem Jurium cultoribus eorum, quæ hîc proponuntur, cognitio expedit, non ſolum has ob cauſas, quod illa ardorem ad evolvenda utraque Corpora accendant, cauſamque majorum profectuum per luſum quaſi præbeant. Ex quo fit, ut, dum prima ſpecie vilia, aut mediocria, velut: Palea, Exorciſmus, oſculum deriſio, ignis innocens, Superintendentes, Pater noſter, Tenebræ, &c. de quibus hîc, quæruntur, pretioſa, atque ſcitu digniſſima inveniantur, arg. cap. 9. & 10. 1. Sam. Sed & ex hac ratione, quod is, qui iſtas probe intellexerit pagellas, cum jam recenſitis perſonis de iis rebus omnibus diſſerere, illosque de iisdem diſſerentes percipere poſſit.

Nihil adhuc dixi, nam harum rerum Scientibus, ſi non emotæ mentis ſint, aliter evenire nequit, quàm ut abominandas Romanæ Eccleſiæ doctrinas, quaſi ex ungue Leonem, dijudicare poſſint, & ex animo iſtas angve pejus odio proſequantur, Nec, quando in papicolas (qui tamen Catholici vocitari volunt) forte incidant, aut cum iis vitam agere neceſſe habent, Canonici Juris fermento inficiantur, multo minus capiantur, Etenim non paucis Viris juridicis hoc jure, ejuſque ſpecioſo fuco Locuſtæ papales impoſuerunt, ut ineſcati ad papatum defecerint, velut piſces in naſſas, aut feræ in retia incidunt,

Talis eſt fructus, qui è lectione hujus ſcripti capitur. Ad quem autem magis iſte ſpectat, quàm ad

homi-

hominem utrique Juri operam dantem, ac porro daturum.

Qva propter quod mearum fuit partium, unum & alterum Juris Canonici dogma, inſtar calami fiſcati, hæc appoſui, non ut facile credulos, & technarum papalium ignaros caperem, ac papicolas redderem, abſit! Sed qvo iis res ſuſpecta fiat, dein horrenda; Quem in finem nociviora papiſtica nigro cenſuræ lapillo ſignari, ut, ſi latentem in herbis angvem ſenſerint, Orthodoxiam ex verorum Lutheranorum Theologorum libris haurire, ipſosque Theologos pernoſcendis papiſticis erroribus qvæſitum adire poſſint. Qvæ ſola via eſt animæ ſuæ Scyllam atque Charybdim evitare, Quod Rhodus eſt, ac ſaltus Chriſtianorum.

Deinde & illis hæ res conducunt, qui aliquando Doctores, aut Licentiati Juris creari volunt, nam inter alia etiam hæc, & quæ ſunt ejus generis Doctoralibus in Examinibus ex Candidatis qværuntur.

Tandem & id efficiet hoc ſcriptum, ut illius Lectores, quando ex eo abſurda, velut Tit. 53. p. 3. aut jocoſa, aut ridicula, qvalia extant in Tit. 38. 48. 118. 255. 719. 807. &c &c. proferent in loco, amabiles, & jucundi extituri ſint. Multum ſiqvidem juvat, in loco deſipere, & converſationi brevem miſcere ſtultitiam. Namqve vita noſtra congreſſu conſtat, cujus penſum moroſitate non abſolvitur.

Ut omittam, magnam ejuſmodi res, qvando interſcenii, ac remiſſionis loco tractentur, voluptatem,

ptatem, recreationem, atqve refe-
ctionem, poſtmodum ulterius in
ſtudio Juridico, qvod itidem al-
terna amat, progrediendi, excitare.

## Hæc ſunt emolumenta hujus Centonis.

Cæterum non ſine improbo [illegible]bore, ac tẽporis impendio, qvali[illegible] qvalia etiam hæc ſint, collegi, & i[illegible]ſto inſtruxi ordine, cujus œconomia hæc eſt: Quaslibet materias ſuis cognatis, iisqve numero, & ſecundum Alphabetum diſpoſitis Titulis ſubjunxi, dictas vero materias ſicubi puncta earũ diviſa ſunt, æque numeris incluſi, quo ſingulæ ſeu voces, ſeu res citius, certiusque inveniri poſſint.

Qvæ autem alibi vel in Lexicis Spigelii, Calvini, &c. vel lectu dignis Woldenbergianis micis le-

guntur, ea plane omiſi, exceptis vix tribus, qvæ qvidem Calvini in Lexico extant, verum nulla cum textus Juridici allegatione, velut Clabula, &c. qvo caſu actum qvidem egi, ſed adſcripta Juris authoritate. Legales enim eſſe oportet eos, qvi erubeſcere debent ſine lege loqvi L. 19. C. de Collat. & aliis loc.

Faxit Divinæ Clementiæ Abyſſus, ut iſte labor in glorioſiſſimi Nominis ſui perpetuum honorem, Orthodoxæ Lutheranorum Eccleſiæ lætum accrementum, & proximi ſingulare commodum cedat!

# I.
# ABBATISSA PROCURATOR.

CAp. 4. V. *Quia vero de Confirm.* Sic legitur in textu Editionis Lugdun. novæ. Quicquid ſit, notatu tamen dignum eſt, fœminam poſſe virili officio fungi.

## 2. Abraham Patriarcha.

Abraham â Chaldæis cum fratre ſuo Aram in ignem, quem adorare noluit, projectus eſt, ut numen ſuæ divinitatis exurendo ſentiret, quem venerando colere contempſit. *can. 1. Verſ. Hoc itaque. cauſ 35. q. 1.*

## 3. Abſentia patrisfam.

Dominis abſentibus recreari poſſeſſiones, aut competentem mereri culturam, difficile eſt. *Pragm. Sanct. Juſtinian. cap.* 27.

## 4. Abſtinentia ciborum.

Apud DEUM non tantum valet abſtinentia ciborum, quam mortificatio vitiorum. *Can.86.de Pœnit.diſt.*1.

## 5. Abundantia.

Rara plus appetuntur, copia vero contemnitur. *Can.24.diſt.*94.

## 6. Acetum.

Extingvendi ignis cauſa paratum. L. 3. §.5. *de Penu leg.*

## 7. Acclamationis votivæ militaris formula.

Auguſte Conſtantine, DEUS Te nobis ſervet, veſtra ſalus noſtra ſalus: vere dicimus, jurati dicimus. L.1.C.*de Veteran.*

## 8. Achab.

Rex impiiſſimus, & iniquus. *Can.27.&29. de Pœnit.diſt.*3.

## 9. Accreſcendi Jus.

Qui rem non habet, ei nihil accreſcit. *L.*83. *de Acqu.hered.*

## 10. Accuſator.

Crudelitatem ſuam accuſatoribus vendere. *L.*1.*C.de Cuſtod.reor.*

## 11. Actio.

Actio momenti. *v. Momenti actio.*

## 12. Actio. Exceptio, Replicatio.

Horum vocabulorum mentio extat in *L.*16.§.5. *de Pignorib.*

13.

13. Actiones in rem, & in perſonam

Hæ nominetenus habentur in *L. 5. §. 15. de Reb. eor. qui ſub tutel.*

## 14. Actor.

Clägern eines : Beklagten Anderes Theils originem hujus formulæ exhibet *Cap. 10. de Teſtibus cogend.*

## 15. Actorum Lectio.

Acten durchleſen.

*L. 25. C. de Adulter.*

## 16. Actus carnalis.

*vide Oſculum.*

## 17. Actus conjugalis.

*Can. 4. cauſ. 32. q. 2.* Spiritus Sancti præſentia non datur eodem tempore, quo conjugalis actus exercetur, etſi ſit propheta. *d. Can. 4.* Hic res acu tangitur.

## 18. Acumen ingenii.

Subtilius cogitare. *L. 10. C. Qui teſtam. fac. poſſ.*

## 19. Adam Protoplaſtus.

1. Adam in exſtaſi raptus Angelicæ curiæ intererat, dum evigilans futura Chriſti, & Eccleſiæ Sacramenta vaticinabatur. *Can. 30. de Pœnit. Diſt. 2.*

2. De illius Nuditate ante lapſum. *Can. 38. de Pœnit. diſt. ead.*

20. Adſidari.

Se adſidatam ab eo eſſe, *Cap.8.de Cognat. Spiritual.*

21. Admonitio.

Curate cautius negotiari. L. 2. C. *de Furt.& ſervo corrup.*

22. Adulatio.

Recedant verba,quæ vanitatem inflant, & charitatem vulnerant. *Can.5.diſt.99.*

23. Adulterium.

Leve crimen. *Cap.4.§.ſ.de Jud.*

24. Adverſa fortuna.

vide Virtus.

25. Advocatus.

Advocatus fiſci. *L.3.de His, quæ teſtam.*
Advocatorum honoraria.v.*HonorariaAdvoc.*

26. Adſcriptitii.

Adhærent prædiis tanquam membra terrarum,& res immobiles,ſicut ipſa terra.*Alv. Valaſc.de Jure Emphyt.Quæſt.37.n.3.*

27. Ægritudo.

*Vide Revaleſcentia.*

28. Ægyptus.

Ægyptus duplex.Imo triplex. *Edict.Juſt'nian.3.cap.1.lit.*K. Lino celebris *eod. cap.* Horreum Imperii Conſtantinopolitani. *ibid.*

*bid.cap.4.§.1.lit.a.&.cap.5.*utuntur ea in regione arundine pro ligno. *L.55.§.5 de Leg.3.* quondam in Ægypto 20000.urbes fuerunt. *cit.Edict.Juſtin.13.cap.22.lit.e.*

## 29. Æs Corinthium.

L.100.§.3.*de Legat.3.*

## 30. Æſtas.

Hæc incipit ab æquinoctio verno,& durat uſque ad æquinoctium autumnale. *L. un. §.8. V. un. Ne quid in flum. publ.*

## 31. Ætas hominis.

Ætas robuſta,pro Majorennitate. *L.* 15. *§.6.ad* L.*Jul.de Adult.*

## 32. Ætas ædificii.

Ædificiorum ætates examinare. L. 58. *de Legat.1.*

## 33. Affectus humani.

Humanis affectibus tangi,& naturæ motum,atque vim ſuperare non valere. *Nov. Juſtin.Conſt.3.cap.1.f.*

## 34. Agnus.

Agnus eſt,qui nondum unum annum ætatis complevit. L.60.*de Legat.3.* vel qui nondum ad tonſuram venit. *L.65. §. f. eod.*

## 35. Alimonia infantum.

*L.1,§.14.de Extraord. Cognit.*

36. Allegatio.

1. Modus allegandi. *Can. 1. cauſ. 3. q. 8.*

2. Allegatio per verſum.

Lex: Et Virtutum. Codice. de Statuis.

Sive:

L. Et Virtutum. C. de Statuis. *L. 4. C. tit. T.*

37. Alleluja.

*Can. 55. de Conſecr. diſt. 1.*

38. Alexander II. papa R.

Ego Alexander decrevimus. *Can. 9. cauſ. 1. q. 3.*

39. Alexander III. papa. R.

Eſt, ut ipſe fatetur, immemor ſuarum literarum. *Cap. 12. de Offic. & poſt. Jud. deleg.*

40. Alexandria.

Alexandrinorum urbs magna, maximæque populoſitatis. *Edict. Juſtin. 13. cap. 1.* Vertex omnium civitatum Aegypti. *cit. Ed. cap. 13. lit. 6.*

41. Alphenus JC.

Hic relicta tonſtrina factus eſt Ictus, *L. 5. ∏. Proponitur.* Ubi Goth. *ad L. Aquil.*

42. Altare.

Sacratiſſimum, & reverendiſſimum altare. *Can. 14. cauſ. 10. q. 1.*

## 43. Alterum tantum.

*L. 9. de Uſuris L. 9. §. 5. de Publica. L. 27. ad L. Jul. de Adult. Pragm. Sanct. Juſt. cap.* 20.

## 44. Amalaſiunta.

Mater Atalarici Gothorum Regis. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.* 1.

## 45. Amanuenſis.

Amanuenſis, ſive Samaritanus. *Edict. Juſtin. 9. cap. 2. §.* 1.

## 46. Amatoria.

Sacerdotes quidam papiſtici legunt, canunt, Virgilium, & amatoria. *Can. 2. diſt.* 37.

## 47. Amen.

Reſpondebit mulier: amen, amen *can. 22. cauſ. 2. q.* 4.

## 48. Amici.

Amicorum omnia communia eſſe debent, Ergo & uxores: & ſicut non poteſt dividi aer, neque ſplendor ſolis: ita nec reliqua. *Can. 2. Cauſ. 12. q. 1. vide Caſus.*

## 49. Amor.

Amoris vehementia. *Nov. 24. cap.* 4.

## 50. Ancilla.

1. Ancilla nihil boni ſignificat, *can. 2. cauſ. 32. q.* 4.

2. Ancillæ ſunt virgines. *L. 15. §. 15. de Injur.*

## 51. Androgynos.

Utriuſque ſexus fidelis. *Cap. 12. de Pœnit. & remiſſ.*

## 52. Angeli.

1. Eorum genera novem. *Can. 45. de Pœnit. diſt 2*

2. Eorum Synodus. *Can. 83. de Conſecr. diſt. 4.*

3. Eorum curia. *Can. 30. de Pœnit. diſt. 2.*

## 53. Anima.

1. DEUS eſt vita animæ, anima vero vita corporis. *Can. 35. Cauſ. 33. de Pœnit q. 3. diſt. 1.*

2. Anima patris mea eſt: & anima filii mea eſt. *Can. 1. cauſ. 24 q 3.*

3. Anima, quia Spiritus eſt, in ſicco habitare non poteſt. *Can. 9. cauſ. 32. q. 2. ibique Gloſſ. Spectatum admiſſi.*

## 54. Animæ redemptio.

1. Propter redemptionem animæ demortui aliquid dandum. *Can. 14. cauſ. 13. q. 2. can. 59. Verſ. cui interrog. cauſ. 16. q. 1.*

2. Pro anima ſua quidam quid relinquit in ultima diſpoſitione. *Cap. 10. de Sepult. c. 6. ſ. de celebr. miſſ.* Pro ſalute animæ &c. *cap. 2. de Sepult.*

## 55. Animalia.

Animalia Evangelica. *Clem. Fidei. de S. Trinit.*

56.

56. Animax,

*L.1.§.8. Unde Cognati.*

57. Annulus pronubus.

Hic annulus ideo quarto digito inſeritur,quod in eo vena quædam,ut fertur, ad cor uſque perveniat. *Can.7.cauſ.30.q.5.*

58. Anni diſcretionis.

*Cap.12 de Deſponſ.impub.*

59. Annus.

Anni corona. *Can.1.cauſ.35 q.8.*

60. Anteceſſores.

*Conſtit.Omnem Reip.pr.de Ratione & meth.*

61. Antiochena ſedes.

Hæc olim prima erat, jubente Domino, Romam translata eſt. *Can.*15. *cauſ.*24. *q.*1. Increpet Dominus te S. *Zach.*3.*V.*2.

62. Antiquitas.

Antiquitati debetur reverentia. *L.*2, §. 10.C.*de v.J.E.*

63. Apices Juris.

L.29.§.4. ubi Goth. *Mand.L.*8. & ibi Goth. C.*de Judic.*

64. S. Apoſtoli.

Quod fuit Petrus,hoc erant utiq; & cæteri Apoſtoli. *Can.*18.*cauſ.*24.*q.*1. Hic turdus ſibi ipſi malum parit.

65. Apothaca librorum.

*L.12.§.34.de Inſtr.& inſtr.leg.*

66. Apothecarii.

L.21.§.6.ubi Goth.*de Furt.*

67. Appellatio ex Germania.

L. 48,*de Cond.& demonſtr.*

68. Aqua.

Controverſia aquæ inſulam ſubvertit. L. 24.§.5.*de damno inf.*

69. Aquila prægrandis.

*Clem.Fidei de* S.*Trinit.*

70. Archimandrita.

L.7. .2. C.*de* S.*Trin.Nov.5.c.2. Nov.123.can.* 17. *cauſ.*1.*q.* 7.

71. Arelatenſium Reſpubl.

*L.34.de Uſu& uſufr.leg.*

72. Argentarii.

1. Eorum vita conſiſtit in mutuo dando, & accipiendo, pro aliis etiam ſpondendo, & denique uſuras pendendo. *Edict. Juſt. 9. cap.5.*

2. Sunt propugnaculum communis utilitatis. *cit.Ed.9.cap.2.pr.*

73. Argumenta Legum.

Horum jus firmat. L.17.C.*de Excuſ.tut.*

74. Ariſtoteles.

L.36. *de Solut.*

75. Arma carnalia.

*Can.2.cauſ.23.q* 8.

76. Arma, virumque cano.

L.65. *de Verb.obl.*

77. Arrius.

L.37.§.1.*ad.S.C. Trebell.*

78. Artes liberales.

*vid. Studia liberalia.*

79. Articuli totius ferè Proceſſus Judic.

Legi poſſunt in *cap.11.de probat.*

80. Artifices.

Omnes artifices mentiuntur. *can.12.diſt* 88.

81. Arundo.

Arundo eſt arbor. L.3.§.1. *Arbor furtim.*

82. In A S. deſinentia.

Differitas. Dulcitas. Eſſentitas. Exiſtentialitas. Famulitas. Imbonitas. Indulcitas. Luculentitas. Malitas. Opulentitas. Parititas. Ponderitas. Pulchritas, Sceleritas. Solitas. Squalitas. Viciſſitas. Vitalitas. L.3.*lit.*n.ubi Goth.*de Bon.cor qui ante ſent.* L. 5. *Quod met. cauſ.*

83. Aſiani.

Pro Aſiatici. L.4.§ 5. *de Offic. Proconſ.*

84. Aſinæ feſtum.

Aſinæ, quam Dominus equitavit, feſtum non eſt celebrandum. *Gloſſ marg. in can.* 19. *de conſecr. diſt.* 3. Dubium papiſticum!

85. Attila.

Attilana tempora. *Nov.* 1. *Præf. lit. d.*

86. Auditor.

Auditor in Romana Curia; *Clem. Auditor. de Reſcript.*

87. Auditus.

Nullus eſt, qui penitus non exaudiat, ſi quis ſupra cerebrum illius loquatur. L. 10, C. *Qui teſtam. facere poſſ.*

88. Auguriorum inventor.

*Can.* 14. *cauſ.* 26. *q.* 5.

89. S. Auguſtinus.

1. Præclariſſimus Doctor. Can. 33. cauſ. 24. q. 1.
2. Hieronymo tamen minor. Can. 34. cauſ. 2. q. 7.
3. Ei affinguntur in Jure Canon. quæ non ſcripſit. *Can.* 2. *diſt.* 41.

90. Aurea.

i. e. Res quotidianæ L. 7. *de Manum vindic.*

## 91. Aurum.

1. Aurum glebale. *Edict. Juſt.13.cap.7.lit.f.*
2. Aurum ſignatum. *Edict.Juſt.11.cap.2.*

## 92. Avthentica.

Quæ vitioſe concepta. *Avth. Bona dam. C. de Bonis proſcript.*

# B.

## 93. Balliſtarii.

*Vid. Sagittarii.*

## 94. Balneum.

Viri cum mulieribus communia lavacra non habeant. *Can 28. diſt. 81.*

## 95. Bäncken Mägde.

Mos illarum, quæ panes vendunt. *Cap. 11. de Præſum.*

## 96. Baptiſmus.

*Vide Manus impoſitio.*

1. Sunt ſeptem dona Baptiſmi. *Can. 1. cauſ 30. q. 1.*
2. Quidam Sacerdos baptizavit in nomine patria, & filia, & Spiritu Sancta. *Can. 86. de conſecr. diſt. 4.*
3. Quidam Judæus ſe ipſum in mortis articulo baptizavit. *Cap. 4. de Baptiſ.*

## 97. Barba.

*vide Pili.*

98.

## 98. Beemoth.

Reliquis Angelis eminentior. *Can. 45. cauſ. 33 de Pœnit. diſt. 2.* vid. Hiob. c. 40. v. 10. ibique B. Luther. & Oſiand. Expl. in Hiob. d. c.

## 99. Beguardi Beguinæ.

*Clem. Ad noſtrum 3. de Hæretic.*

## 100. Bellum.

1. Belli effectus, & incommoda. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap. 5.*
2. Bellum geſtum in utero. *Can. 41. cauſ. 7. q. 1.*

## 101. Benedictus monachus.

Benedictus monachorum præceptor almificus. *Can. 25. caus. 16. q. 1.*

## 102. Bene merita.

Non eſt æquum, â noſtrorumq; temporum juſtitia alienum, eos, qui bene de aliis merentur, rebus ſuis privari: qui vero debent, ſuperbire de alieno. *Edict. Juſtin. 7. cap. 3. ſ.*

## 103. Benignitas.

Ejus effectus, & Caus. *Conſtit. Tiber. 5.*

## 104. Biblia.

1. Eorum lectio injungitur. *Nov. 133. cap. 2. Nov. 137. Præfat.*
2. Prohibentur Laicis â clero papiſtico. *Cap. 12. §. Nobis apoſtolatus*, cum §. *Per hoc. de Hæretic*

*retic.* Vide Chriſtiani. Ungves Anti-Chriſti!

3. Vetus & Novum Teſtamentum ideo apud papicolas valet, quia papa Innocentius recipi juſſit. *can.1.diſt.19.* ô coecitas!

4. Diſtribuite tempora, & concordat Scriptura. *Can.19.cauſ.2.q.1.*

5. Ex verbo DEI dubia Theologica dijudicanda. *Can.7.de Conſecr. diſt. 2.*

## 105. Bonus vir.

L.41.§.4. *de Fidei comm. libert.*

## 106. Boves.

Jumentorum appellatione non continentur. L.38.§.6. *de Ædil. Ed.*

# C.

## 107. Cætera.

Quæ hoc ſub vocabulo comprehendantur, docent. L.13.§.3. *de Jurejur.* & L.5.§.7, *lit.m.n.de Reb.cor.qui ſub tutel.*

*vide Et cætera.*

## 108. Calceus.

1. Calceatus utroque pede. Can. 8. cauſ. 8. *q.1.*

2. Calcei forma der Leiſten. L. 5. §. 3, f. ad L. Aq.

## 109. Cancellaria Apoſtolica.

*Cap.1. Extrav.comm.de Trenga, & pa.*

110. Canon miſſæ.

*Cap.6.de Celebr.miſſ.* Depingit B. Lutherus vivis hunc canonem coloribus in ſeiner Erinnerung vom Greuel der Stillmeſſe / ſo man den Canon nennet. Anno 1514. Tom. 2. Jen. Germ. f. 503. b.

111. Canones.

Sunt ſtatuta Patrum. Can. 1. diſt. 20.

112. Canonia regularis.

*Can.8.diſt.81.*

113. Canonica.

*Edict. Juſtin. 13, cap. 7. lit, f.*

114. Canonicæ horæ.

*vid. Horæ canon.*

115. Canonici papales progenerant liberos.

*vid. Filius Canonici, Sacerdot. Laſcivia clericor.*

116. Canonici ſutrini.

*Cap.3 de cauſ. poſeſſ. & propr.*

117. Capellæ. Capellen. Sacella.

*Cap.11. de Mai. & obed.*

118. Cappæ manicatæ. Mütze mit Ermeln.

*Cap.15. de Vita, & hor. Cler.*

119. Caput.

*vidi*

*vide Membra.*

## 120. Caput raſum.

1. Raſo capite primi monachi Ægyptiaci *Edict Juſt. 13. cap. 3. lit. g.*

2. Raſio capitis eſt temporalium omnium depoſitio. *can. 7. cauſ. 12. q. 1.* Scilicet monachi non ſunt in mundo, ſed mundus eſt in ipſis.

## 121. Caput vituli.

*Can. 39. de Poenit. diſt. 2.*

## 122. Capitulum.

*Pragm. ſanct. Juſt. cap. 15.*

## 123. Capitum.

Pabulum equorum, *Edict. Juſt. 13. cap. 3. lit. f.*

## 124. Carcer.

Carcerali cuſtodiæ mancipati. *cap. 3. de Crim. fal.*

## 125. Cardinales.

Eorum officium, & dignitas. *Extrav. comm. de Præbend. cap. 4.*

Sunt papæ coadjutores. *Cap. 17. de Elect. & el. poſt in 6.*

& Fratres. *cap. 11 de Renunc. in 6.*

## 126. Cardinare.

*Can. 5. diſtinct. 71.*

## 127. Carmina.

1.*Lex: Veteranorum.* *Digeſtis.de Veteranis L. Veteranorum.ff.de Veter.*L.1.*d.T.*

2.Lex.Cum proponas. Codice.pro Socio. L.Cum propon.C pro Soc.L.2.C d.T.

3.L. *Et virt.*C.*de Stat.v.ſup. Allegatio.*

4.*Fructus pendentes fundi pars eſſe videntur.* L. 44.*de R.Vind.*

5.*Cum ſponſus ſponſa ſervum donaſſet, eumque* L.12.*de Publ.in rem.*

6.*Cum mihi redhibeas furtis, noxisque ſolutum.* L.46. *de Ædil.Ed.*

7.*Non recte facies importune repetendo.*L.17.§. 3.V. *Igitur. Commod.*

8.*Semper in obſcuris,quod minimum eſt, ſequimur.*L.9.*de R. J.*

9.*Si mibi.quod Titius debet,fuerit legatum,*L.75. §.1.*de* Leg.',eſt verſus ſpondaicus.

10.*Turpius ejicitur,quam non admittitur hoſpes. cap.*25.*de Jurejur.*

## 128. D. Carolus M.

Vocatur Magnificus. Cap.34. pr. de Elec.& elec. pot.

## 129. Carnales.

*vid.Laici.*

## 130. Carnale commercium.

*vid.Commercium carnale.*

131.

131. Carnalia arma.

vide

*Arma carnalia.*

132. Carnifex.

1. Carnificis ungulæ. *Can.18.cauſ.2.3.q.5.*

2. Carnifex eſt manus Legum. *Edict. Juſtin.8.c.3.§.4* lit.q.

133. Caro.

1. Caro hædina. vide Laſcivia.

2. Caro vervecina. L. 1. C. de Erog. mil. annon.

134. Carnis opera.

*v.* Libido.

135. Carthago.

Duæ fuerunt Carthagines. L. 21. de Reb. cred.

136. Caſata.

*Can.59.cauſ.16.q.1.*

137. Caſſare.

Electionem caſſare. *Cap.38.de Elect.& el. pot.*

138. Caſtitas.

Caſtus in juventute non præſumitur incontinens in ſenectute, maxime ſi ſit literatus. *Cap.pen.de Præſum.*

139. Caſtitas legalis.

*Nov.2,cap.3.*

140. Caſus pro amico.

L.8.§.3.*de* Leg.2.C*ap* 3.*de Off.leg.*

141. Caſus fortuitus.

Duo ſocii ruina ſimul oppreſſi perierunt. L.9.*de Hered. inſtit.*

142. Cato.

Manus Catonis â mulieribus oſculatæ L.16.ubi Goth.C.*de Don. ante nup.*

143. Cauſa imaginaria.

L.3 §.1.*de Cap.minut.*

144. Cauſa inexorabilis.

*L.f.*§.4.C.*de Temp.& repar.*

145. Cauſa præjudicialis.

Hæc primo debet terminari. Et ſi contrarium fit,ordo juris pervertitur, quod eſſe non debet,nec valet Proceſſus. *Gloſſ. in* C. *3.de Ord.cognit.*

Hæc ante omnia eſt determinanda , & interim in cauſa principali ſuperſedendum. *Berlich par.1.* Deciſ.179.*n.5.*

Hanc viam non ſemper eunt quidam impii magiſtratus inferiores,ſed ſuis indulgent malitiis,

146. Cauſidicina.

*L.6.f.ubi Goth.*C.*de Poſtul.*

147. Cautela.

*Vid.*

*Vide Admonitiô.*

Sumitur pro Inſtrumento. *Pragm. ſanct. Juſt. cap. 2.*

## 148. Cenſus equeſtris.

*Rub. T. de Jure aur. annul.*

## 149. Charta deletitia.

## Leſchpappir.

*L. 4. de Bon. poſſeſſ. ſec. tab.*

## 150. Cherub.

Hæc vocula denotat plenitudinem ſcientiæ. *Can. 45. cauſ. 23. de Pœnit. diſt. 2.*

## 151. Choraula.

Malus Choraula bonus ſymphoniacus. *Can. 36, cauſ. 16. q. 1.*

## 152. Chorepiſcopus.

*L. 42. §. 8. lit. b. C. de Epiſc. & Cler.* vid tamen can. 4. diſt. 68.

## 153. Chriſti pauperes.

*Cap. 1. de Teſtam. in 6.*

## 154. Chriſtiani.

1. Comparantur beſtiis ratione lectionis verbi DEI. *Cap. 12. §. Per hoc f. de Hæreticis.* Abi poſt me ſatan.

2. Duo ſunt genera Chriſtianorum. Can. 7. cauſ 12. q. 1.

Nunquam erit Chriſtianus, niſi confirmati-

matione epiſcopali fuerit chriſmatus, Cap. 6 de Conſecr.diſt.5. Ergo Antiochiæ primi Chriſtiani non extiterunt. Act. 11. V. 26.f. Deus te increpet Satan!

## 155. Chriſtiani pleni.

*Can.1.de Conſecr.diſt.5.*

## 156. Cibus.

1.Non cibus,ſed exceſſus culpam affert; *Can.1.2.3.4.diſt.41.*

2.Cibi conſumpti relinqunt pœnitentiam. *Can.30.ſ.de Conſecr.diſt.5.* vid. Gula.

## 157. Cicero.

1.Cicero in oratione proCluentio, L.39. de Pœnis.

2.Illius authoritas elevatur. L.7. §. 4. *Quibus ex cauſ.in poſſ.*

## 158. Cingulum militare.

Duplex eſt. *Edict Juſtin.8.cap.2.*

## 159. Circe.

Maga famoſiſſima. *Can.14.cauſ.26.q.5. & præced.q.3.*

## 160. Circumſtantiæ.

Variant jus,& ſunt in jure ſeptemplices; *Can.1.2.3.diſt.29 Can.19.cauſ.33. de Poenit. q. 3. diſt.1.*

## 161. Ciſteros.

*Lib.2.Feud.27.in ſ.pr.lit.b.*

## 162. Citatio Edictalis.

Illius valor, & virtus. *Extrav. Joh. 22. c. 11. ſ. Ne ſede vac.*

## 163. Civitas.

1. Decorum in civitate ſervandum. *Edict. Juſtin. 13. cap 2.*

2. Civitatis princeps. L. 15. § 9. de Excuſat.

## 164. Clabula.

L. 4. §. 1. ubi Goth. *de Veteran.*

## 165. Clarigatio, & Repræſal.

L. *un.* C. *Ut. null. ex vican. lib.* 11. T. 56.

## 166. Claritas.

Magiſteriæ poteſtatis ſudoribus clarus L. 3. *Ubi Senat. vel clar.*

## 167. Clemens papa R.

*Vide Tituli.*

## 168. Clementia.

1. Ejus effectus, & laus. *Conſtit. Tib.* 5.

2. Quando ſeveritati miſcenda. *Juſtini Curop. Nov. cap. 3.*

## 169. Clerici.

1. Quinam hoc ſub nomine veniant. *Nov.* 123. cap. 19. Duxerunt olim uxores. L. 34. C. *de Epiſc. & cler.* Can. 8. & 12. *diſt.* 31. *can.* 12. *diſt.* 30. *can.* 18. *diſt.* 33. *can.* 24. *diſt.* 81. Orientales

clerici adhuc ducunt uxores. Cap. 6. *de Cler. conjug.* ( de Evangelicis,& Calvinianis non eſt ſermo.)

2.Clericus,amplectens mulierem,interpretatur,quod cauſa benedicendi eam hoc faciat. *Gloſſ. in can 13 lit. f. cauſ. 11. q. 3.*

3.Sangvinis ſententiam dictare,illis non eſt conceſſum. *Cap. pen. Ne cler. vel mon.*

4 Illis prohibitum eſt venari. *t. t. de Cler. venat.*

5.Nec LL.civiles,nec phyſicam legere debent. *Cap. 3. Ne Cler. vel mon. ſecul. neg.*

6.Sunt avari. *can. 103. 104. 105.* cauſ. 1. q. *per tot.*

7.Quidam Carnificum munus publice, & perſonaliter exercent. *Clem. 1. de vita & hon. cler. vide Caput raſum.*

## 170. Cloacarium.

*Edict. Juſtin. 13. cap. 7. lit. f.*

## 171. Clypeus.

*vide Vagina.*

## 172. Clyſter.

1.Clyſtere alicui medicamentum infundere. einem ein Kliſtier appliciren. L. 9. §. 1. *ad* L. *Aquil.*

2.Clyſterem homines docuit ibis avis, roſtri aduncitate per eam partem ſe perluens,qua reddi ciborum onera maxime ſalubre eſt. *cit.* §. 1. lit. d. *ubi Goth.*

173.

173. Coadjutores papæ.

*vid. Cardinales.*

174. Codex D. Juſtiniani.

Illius mentio fit *Nov. 2. cap. 3. & Nov. 18. cap. 9.*

175. Cœci.

Pro carentibus domicilio, & lare. L. 6. *lit. b. de Cuſtod. r eor.*

176. Cœna Sacra.

1. Calicis diviſio â pane ſine ſacrilegio non poteſt procedere. *Can. 12. de Conſecr. diſt. 2.* Hoc tamen non obſtante dicunt papicolæ: vid. Dilher. Himm. Freuden-Mahl. p. 245.

2. Crede, & manducaſti. *Can. 47. de Conſecr. diſt. 2.* v. D. Pauli Ausleg. der Epiſt. Septuageſ. Verſ. und haben alle einerl. & Theol. VVurtemb. in c. 6. Joh.

177. Cœppe.

L. 3. §. 5. *de Aeq. vel am. poſſ.* L. 39. *de Manum. teſtam.*

178. Cohors Auguſtaliana.

*Edict. Juſt. 13. cap. 2. 3.*

179. Color juris.

L. 9. *de Donat. int. V. & Ux.*

180. Color quæſitus.

L. 7. *de SC. Maced.* L. 15. C. *de Reſcin. vend.*

181. Calumnarium.

*Edict. Juſt* 13. *cap.* 7. *lit. f.*

182. Comiter obſervare.

*vid. Obſervantia.*

183. Commentarii Legum civilium.

*vide*

*Paratitla.*

184. Commercium carnale.

*Cap.* 2. *Ut lite pendent. nihil.*

185. Commodum.

1. Profit, vel proficiat huic Sancto. *Cap.* 6. *f. de celeb. miſſar.*

2. Ex rei confuſione ſuum commodum captare. *Edict. Juſtin.* 13. *cap.* 1. In trüben fiſchen.

186. Communicandum defunctæ.

*vid.*

*Defuncta.*

187. Communio mulierum.

Amicorum omnia communia eſſe debent. Ergo & uxores. &c. *Can.* 2. *cauſ.* 12. *q.* 1. Hæc Doctrina eſt Anabaptiſtarum. Comm. in Matth. Evang David. Chytræi cap. 7. in f. loci 1. p. m. 216.

188. Compendium.

*vid.*

*vid. Epitome.*

189. Completorii tempus.
Completen.

*Cap. 1. de celebr. miſſar.*

190. Concilia.

Ad concilia admittendi ſunt omnes Chriſtiani. *can. 4. diſt. 96.*

191. Conciliationes ipſo in textu.

L. 2. §. 4. *de Reb. cred.* L. 1. C. *de Pact. conv.* L. 54. §. 1. *de Furt.*

192. Concordia.

*vide Biblia.*

193. Concubina.

*Can. 5. diſt. 34. Can. 5. cauſ. 32. q. 2.* quomodo differant concubina, materf. & uxor. videri poteſt in L. 3. *Verſ. ult.* ubi Goth. *de lib. exhib.*

194. Confeſſio auricularis papicolarum.

Hanc refutat. *can. 2.* ubi: Lachrymæ lavent delictum, quod voce pudor eſt confiteri. *Diſt. 1. de Pœnit.*

195. Pro confeſſo.

Vid. pro convicto.

196. Conjuges.

1. Sunt res communes Platoni, & papicolis. *can. 2. cauſ. 12. q. 1.*

2. Spon-

2. Sponſæ poſſunt abſque conſenſu ſponſorum monaſticam eligere vitam; conjugatæ vero perſonæ tantum cum conſenſu *can.*19.21.27.28.*cauſ*.27.*q*. 2.

## 196. Conjugium.

1. Conjugium, quod potius contagium eſt. L.2.C. *Si nuptiæ ex Reſcrip.*

2. Reſpicere aliquam mulierem clemens, & eam ſortiri abſque dotalibus documentis, deinde facere filios, poſtea vero maritalem ad eam recipere affectum. *Nov.*18.*c.*11. Sich über eine erbarmen/und ſie zur Ehe nehmen.

*vide plura ſub Matrimonio.*

## 197. Conjux vaſalli.

*Vide Dominus directus.*

## 198. Conſcientia.

Quid enim ſi homines laudent, & conſcientia nos accuſet? *Can.*55.*cauſ*.11.*q*.3.

## 199. Conſcientia cauteriata.

*Can.*1.*diſt*.73.

conſcientia eſt res corporalis.

*Edict. Juſtin.*7.*cap.*1 *pr.*

## 200. Conſolatio.

Conſolationis cauſa aureos tradere centum. *Edict. Juſt.*13, *cap.*21. Hoc ſolamen eſt de hodierno.

201. Conſtantia Auguſta.

Annoſa, ſed gravida palam, & populo ſpectante, Fridericum 2. Cæſarem enixa eſt. L. 1 §. 10. *lit. p.* ibique Goth. *de Inſpic. ventr.*

202. Conſtantinopolis.

Romæ veteris prærogativa lætatur. L. 6. C. *de* SS. *Eccleſ.* urbs alma, & regia. *Edict. Juſt.* 13. *cap.* 6. magna urbs, *cit. Edict.* 8. *cap.* 1. §. 1. *cap.* 3. *pr.*

203. Conſtantinopolitana major Eccleſia.

*vide*

*Eccleſia Conſtant. maj.*

204. D. Conſtantinus Imp.

Maximus, Sanctiſſimus Civitatis C. P. conditor. *Nov.* 78. *cap.* 5.

205. Conſvetudo.

Conſvetudo domus. L 23. §. 1. *de Pecul. leg.* Unaquæq; provincia in ſuo ſenſu abundet ſecundum rationabilem Conſvetudinem regionis. *Cap.* 9. *de Sepult.*

206. Contractus.

In contractibus ſolitum eſt, duo ſcribi avthentica exemplaria. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.* 21.

207. Contributio.

*Conſtit. Tiber. cap.* 6.

208. controverſiæ Theologicæ.
*vide Biblia.*

209. Conventus.

Conventus de conchis. *Cap. 23. de Off. & pot. Jud. del.* Conventus de Pigravia. *cap. 5. de Arbitr.* Concharum eſum ſequitur pigritia.

210. converſio.

Illius vocis etymon. *can. 34. cauſ. 33. de Pœnit. q. 3. diſt. 1.*

211. Converti.

Ins Kloſter lauffen.

*Can* 28. *cauſ. 27. q. 2.* in monaſterio converti. *cap. 2. de Sepult.*
pro convicto, & confeſſo.
L. 34. *ſ. C. ad. L. Jul. de Adult.*

212. coqvus.

OPtimi coqui mentio. L. 18. §. 1. *de Ædil. Edic.*

213. corbona.

GOttes Kaſten.

*Can.* 28. *cauſ* 24. *q.* 1.

214. cornutus.

Quidam uxores ſuas amicis communicarunt. *Can. 2. ſ. cauſ. 12. q. 1.*

215. corpus.

1. Por

1.Pro Opere,atque ſcripto. L.52.§.2.*lit.*1. *de Leg.*3.

2. Item pro collegio,Univerſitate, vel Societate plurium. L.41.§.2.*Verſ.ult. de Excuſation.Edict.Juſtinian* 7.*cap.*2.& 4.

## 216. Corpus Juris civ.

L.1.C.*de Rei ux.act*.*cap*. 21. ibique Summa. *de Prebend.*

## 217.Corpus Juris canon.

1.corpus canonum. *cap.*2.*de Prebend.*

2.Totum canonum codicis corpus. *can.* 1.*diſt.* 19.

## 218.Corporis pars,

*vid.*Pars *corporis.*

## 219. Corrupta.

*vid Virgo.*

## 220. Creator.

Pro denominatore. L.2.§.7.*de Admin.rer. ad civit.*

## 221.Crimen L.M.D.

Hujus criminis exemplum præbet. L.2. C.*de His qui ad Eccleſ.*

## 222. Cronvvell.

Protector. L 21.C. *de Nuptiis.*

## 223. Cruciare.

cruciare aliquem,einen geſchen / brüſchen/ 24.§.8. *de Fidei comm.libert.v.d.* Vexare.

224. Cruciatus.

Varii Eccleſiaſticis viris illati, *cap. 34. in annex. ſchol 6 f. de Elect. & cl. pot.*

225. Crux.

1. De cruce ſignatis. *Cap. 34. de ſent. excomm.*

2. Nudam crucem nudus ſequar, *Can. 5. cauſ. 12. q. 1.*

3. Inventio ſacri Chriſtianorum ſigni, Creutz Erfindung. *Nov. 28. cap. 1. vid. Feſtum. Invent.*

226. Culex.

*Can. 39. de Pœnit. diſt. 2.*

227. Culter.

De arrepto cultro de taberna lanionis, *L. 2. §. 24. de O. J.*

228. Cunctatio.

Sed quare cunctatus es? *L. 61. Verſ. de poſſeſſ. ff. de Adminiſtr. & peric. tutor.*

229. Cupiditas.

Mens, quam cupiditas ligat, non gaudet libero judicio. *Can. f. cauſ. 11. q. 2.*

230. Curatoria.

Pro curatione, ſeu curatela, *L. 2. §. 9. de Excuſ.*

231. Cuſtos.

Mu

Mulier villæ cuſtos perpetua. *L.15.§.f. de Inſtr. vel inſtr. leg.*

Cuſtos poteſt cuſtodiam interficere, *L. ult. §.4. de Cuſtod. & exhib.*

## D.

### 232. Damna.

*vide Ilias malorum.*

### 233. Damnificare.

*Pragm. Sanct. Juſt. cap. 12.*

### 234. Daphnis.

*L.6.§.7. Mandat.*

### 235. Datum.

*vide Spira.*

### 236. David Rex Iſrael.

1. Electus ſecundum cor Domini. *Can. 40. de Poenit. diſt. 2.*

2. Pius homo, & Sanctus. *can. 3. cauſ. 22. q. 4.*

### 237. Dea Cloacina.

*Rubr. T. de Cloac. ubi Goth.*

### 238. Dearchiepiſcopare.

*vide Degradatio.*

### 239. Debitor.

1. Vocatur Obnoxius. *Edict. Juſt. 9. cap. 7. 4. vide Bene merita. f.*

2. Debitores volunt creditores ſuos debitis fraudare. *Conſtit. Tiber. cap. 3.*

3. De ſervo, qui mille nummos Domino debuerat. L. 22. *de Pecul. leg.*

## 240. Debitum.

Res quæ ſolvendo non eſt. *Edict. Juſtin. 9. Præfat.*

## 241. Decimæ.

Quæ fiſco pendendæ. L. 3. C. *de Metall. lib.* 11.

## 242. Decimæ anni.

*Can. 16. de Conſecr. diſt. 5.*

## 243. Decorum.

*vide Civitas.*

## 244. Decreta Gratiani monachi.

Qui Decreta violat, committit peccatum in Spiritum Sanctum. *Can. 5. cauſ. 25. q. 1.* Abi poſt me, Satana; obſtaculo es mihi, quia non ſapis. *Matth. 16. Verſ. 23.*

## 245. Defectus.

*vide Abundantia.*

## 246. Defuncta.

Communicandum defunctæ. *Cap. 11. de Sepult.*

## 247. Degradatio.

Parvificaſti majorem, & magnum quodammodo minoraſti, epiſcopare Archiepiſcopum, imo potius dearchiepiſcopare præſumens. *Cap. 1. de Transl. Epiſcopor.*

## 248. Dejectio.

*vide Detruſio.*

## 249. Declarationes publicæ.

*vide Spectacula.*

## 250. Delictum.

Delicti mediator, ſeu miniſter. *Nov.* 134.*cap.*10.*lit.a.*

## 251. Dens.

Dentis dolor levis. L.4.§.*f.de Ædil. Edict.*

## 252. Depoſitio.

*vide Detruſio.*

## 253. Deriſio.

De deriſo JCto. *vid.L.*6. *In quibus cauſ. pign.*

## 254. Deſides.

*vid. Vigilantes.*

## 255. Deſinentia in AS.

*vide in A S. deſin.*

## 256. Deſinentia in IX.

*vide in* IX.*deſin.*

## 257. Deſponſatæ perſonæ.

*vide Conjuges.*

## 258. Detrimentari.

*Conſtit. Juſtin. poſt Pragm. Sanct. illius de Adſcript. & Colon.*

## 259. Detruſio.

Nemo uti creſcere invitus compellitur, ita nullus ab ordinis ſui miniſterio inſons dejicitur injuſte. *Can. 2. diſt. 74. Novell. 13. cap. 5. ſ.*

## 260. DEUS T.O.M.

1. Dux, & auſpex decori. *Edict. Juſtin. 13. cap. 2.*

2 In GOtt ſteht all unſer Heil. R. A. 1522. §. Es ſoll auch.

3. Imperator cœleſtis. *Can. 14. Diſt. 96. vide Anima. Abſtinentia ciborum. Eccleſia.*

## 261. Deus dedit papa Rom.

*Can. 1. cauſ. 30. q. 1.* Scilicet.

## 262. Devirginata.

*vide Stuprum.*

## 263. Diabolus.

1. Simia DEI. *Can 6. in ſchol. diſt. 96.*

2 Sator malorum operum. *clem. 3. de Heret.*

3 Princeps vitiorum omnium. *Can. 32 diſt. 2. de Pœnit.*

## 264. Diaboli membra.

*vide Membra Diaboli.*

## 265. Diætæ.

Tage-Reiſen.

*L. 34. de Uſu & uſuf. leg. Cap. 50. de Teſtib.* ubi : diſtat

diſtat ab illo per duodecim diætas. De diæta in uxoris hortis facta. *L.43 §.1.de leg.1.*

## 266.Digeſta.

1.Eorum derivatio. *L.2.§.1.C.de V.J.E.*
2.Eorum mentio. *Nov.18 cap.9.*ut & *L. 11.§ 3. Quod falſo tutore.* & paſſim. in ff.

## 267. Digitus pedis.

*L.10.§.1.de Ædil.Ed.*

## 368.Dignitates honorariæ.

*vid.*
*Honorariæ Dignitates.*

## 269. Diſcere.

Diſcere debemus, quamvis alterum pedem in tumulo habeamus. *L.28. de Fidei comm.libert.*

## 270.Diſcretionis anni.

*vid.*
*Anni Diſcretionis.*

## 271. Diſpoſitio juris pulcherrima.

Pulcherrima diſpoſitio,quæ in toto corpore juris conſimilem non habet, extat in *cap.21.de Prebend.*

## 272.Diſſimulatio.

*vide Simulatio.*

## 273.Diſtinctio.

De diſtinctione ſubtiliori adhibita, *L.4. §.2.V.An ex priore.de L.Rh.d.Ja.*

## 274. Divi Fratres.

*vide Fratres.*

## 275. Diviſus.

Quaſi diviſus in duo. *Cap. 5. de Cler. conjug.*

## 276. Divortium.

De primo divortio. *Rub. 1. C. de Repud.* ubi Goth.

## 277. Docere.

Doce ancillam. L. 9. C. *de R. Vind.* Jocus eſt.

## 378. Doctor.

1. Origo creandi Doctores L. 9. §. 4. *lit.* ✻. ubi Goth. *de Pœn.*

2. Doctores Legum docentes. L. 6. §. 12. *de Excuſ. tut.*

3. Doctores Decretorum. *Cap.* 31. *de Sent. excomm.*

4. Sunt dilecti filii papæ. *Proœm. Decretal.* & *cap.* 6. *de Crim. fals.*

5. Doctores moribus primum, deinde facundia excellere debent. L. 7. C. *de Profeſſ. & Med. vide Gradus Doctoralis.*

## 279. Dolor.

Hinc ſemper doleat, & de dolore gaudeat, & de doloris pœnitentia, ſi contigerit, ſemper doleat; & non ſatis quod doleat, ſed

ſed EX FIDE doleat,&,non ſemper doluiſſe, doleat. *Can.5.cauſ.33.de Pœnit.diſt.3.* Es Luther.

## 280. Dolor dentis levis.

*vide*
*Dens.*

## 281. Dominiren.

## In floribus leben. Convivari.

*L.13.lit.6.*ubi Goth. *De Acq.rer.Dom.*

## 282. Dominus.

1.Domini carnales. *v.Laici.*

2.Quinam mundi Dominus. *L.9. de L. Rh.de Jn.*

3.Dominus ex jure quiritiarius. *Vinn. Comm.Jnſt.p.m.*180.*col.* 1.

4.Dominus Theodora. *vid.Theodora.*

## 283. Dominus directus.

Conjux vaſalli. 2 *Feud.72.*

## 284. Dona.

Donorum variæ ſpecies. *Edict. Juſt.* 13. *cap.7.lit.f.*

## 285. Don. gratuit.

*Edict.Juſtin.*13.*cap.7.lit.f.*

## 286. Dormire.

Obdormiens ad fornacem. *L.27.§.8. ad L.Aquil.*

## 287. Duella.

Sunt monachis vetita. *Cap. 9. Ne Cler. vel mo.*

## 288. Dux.

1. Duces. *Edict. Juſt. 8. cap. 1.*
2. Ducalis. *Edict. 13. cap. 2.*

## 289. Dux Libyæ.

*Cit. Edict. 13. cap. 18.*

## 290. Dux Venetorum.

*Cap. 34. de Sent. Excommun.*

# E.

## 291. Ebrietas.

1. Omnium vitiorum fomes ac nutrix. *Can. ſ. diſt. 35.*

2. Non eſſet hodie ſervitus, ſi ebrietas non fuiſſet, *Can. 8. d. diſt. 35* Baculus ſtat in angulo. *Vide Occiſio.*

## 292. Eccleſia.

1. Habere jam non poteſt DEUM Patrem, qui Eccleſiam non habet matrem. *Can. 19. cauſ. 24 q. 1.*

2. Eſt ſponſa papæ. *Cap. 4. de* Immun. *Eccleſ.*

3. Imo, quia hæc inutilem epiſcopum habet, dicenda eſt viduata. *Cap. 2. de Translat. epiſc.*

## 293. Eccleſia Catholica.

Sancta catholica Eccleſia prompta ſit ſe⸗qui documenta Evangelica. *Can. 1, diſt. 73.* debebant eſſe virgines.

## 294. Eccleſia Conſtantinopolitana.

1. Omnium aliarum eſt caput. *L. 24. C. de SS. Eccleſ.* vide *Nov. 131. cap. 2.*

2. Eccleſia Conſtantinop. major eſt mater Imperii. *Nov. 3. Præfat.*

## 295. Eccleſiæ Britannicæ, ſeu Angl. & Gallic.

Differentia harum videnda in *Can. 3. Cauſ. 25. q. 2.*

## 296. Eccleſia Romana.

1. Obtinet principatum ſupra Conſtantinopol. Alexandrin Antiochen. & Hieroſolymitan. Eccleſias. *Cap. 23. de Privil. & Exceſſ.* Sed non ſupra Diabolum.

2. Eſt ſupra Concilia. *Cap. 4. de Elect. & el. pot.* Hoc non admittent Galli. vid. Antimachiavell. lib. 3. Cap. de Papæ, & Concil. poteſtate.

## 297. Eccleſiaſtica poteſtas.

*vide Poteſtas Eccleſiaſt.*

## 298. Edictalis Citatio.

vide Citatio Edictal.

### 299. Eigne Hand.

*vid. propria manus.*

### 300. Eleemoſyna.

1. Duplex eſt. *Can.12 & 13.diſt. 45.*

2. Immolans ex iniquo oblatio eſt maculata. *Can.2.cauſ.14.q.5.*

### 301. Emptionis ambulatio.

*L.15.de Minorib.*

### 302. Epilogus.

*vid. Orationis obſignatio.*

### 303. Epiſcopus.

1. Nominis etymon. *Can.24.diſt.93.Can. 11.cauſ.8.q.1.*

2. Epiſcopi ortum traxerunt Diaboli inſtinctu. *Can.5.diſt.95.* Domeſticum teſtimonium.

3. Septem, aut quinque oculos habere debent. *Can 59.de Conſecr.diſt.1.*

4. Omnes Epiſcopi ejuſdem ſacerdotii, & dignitatis ſunt. *Can.24.diſt. 93.*

5. Fuit Epiſcopus, qui Grammaticam docuit. *Can.5.diſt.86.*

6. Et alter, qui Dominica ante miſſæ celebrationem ad exarandam meſſem perrexit. *Can.24.diſt 86.*

7. Sæpe fuit indocti. *Can.4.diſt.50.Cap. 15.de Off. Jud. ord.*

8. Epiſcopi, qui pani præſunt. *L.f.§.7.*

*de*

*de Mun. & hon.* Forſan tales ſunt hodie, quorum Deus eſt venter. *ad Philip. 3. Verſ. 19.*

## 304. Epiſcopus Clugienſis.

*Cap. 9. de Conſtit.* Diß muß ein klug Kerl geweſen ſeyn/wie der Biſchof von M. oder v. M.

## 305. Epitomæ.

*v. Impoſſibile.*

## 306. Equeſtris ordo.

*L. 42. de Don. int. V. & U.*
*vide Cenſus equeſtr.*

## 307. Equimennum.

*Edict. Juſtin. 13 cap. 7. lit. f.*

## 308. Et cætera.

*L. Gallus. §. 2. de lib. & poſth.*
*vide Cætera.*

## 309. Evangelizantes.

*Can. 67. cauſ. 16. q. 1.*

## 310. Eunuchus.

Sectus in cunabulis. *Cap. 1. de Corp. vitiat.*

## 311. Exaltatio.

*vid.*
*Promotio.*

## 312. Excellence.

*Edict. Juſt. 6. cap. 8.*

313. Exceptio.

*vide Actio.*

314. Exemplar.

Pro avthentico ſcripto. *Pragm. ſanct. Juſt. cap.* 21.

315. Exemplaria avthentica.

*vide Contractus.*

316. Exilium.

Exilii perpetui ergaſtulum. C*an.* 13. *cauſ.* 26. *q.* 5.

317. Exorciſmus.

L. 1 §. 3. *ubi exorcizavit. de Extraord. Cognit.*

318. Expiationes.

Pro mediocriter bonis expiationes, & propitiationes pro mediocriter malis. *Cap.* 6. *de Celebr. miſſ.*

## F.

319. Facere.

Facere filios. *vide. Generare.*

320. Facies ædificii.

L. 32. §. 5. *de Admin & peric. tut.*

321. Facinus.

*vid. Poena.*

322. Factum differt à Jure.

Non ſpectandum eſt, quid Romæ factum eſt, quam quid fieri debeat. L.12. *de Off. Præſid.*

## 323. Fallere.

Fallere Principis conſcientiam. *L. f. C. Qui à non Dom. manum.*

## 324. Falſum.

Ego hoc falſum puto. L 31. *de Uſu, & uſ. leg.*

## 325. Familia.

Claris ſe quidam familiis mendacio inſerunt. L.1. §.13. *de Inſpic. ventr.*

## 326. Familiaritas.

De jure familiaritatis. L. 41. *de Acq. vel am. poſ.*

## 327. Fatale munus ſubire.

*Pragm. Sanct. Juſt. cap.* 4.

## 328. Febricula.

Levis. L. 1. §. 8. *de Æd. Ed.* quantulacunque. L. 4. §. *f. eod. T.*

## 329. Feliciſſimus, & Feliciſſima, Conjuges.

L. 41. §. 3. *de* Leg. 3.

## 330. Feſtum Inventionis.

*Can. 22. de Conſecr. diſt. 3.*

## 331. Feudorum origo.

L. 15.

*L.15.§.2.ibique Goth.de R.Vind.*

332. Fides.

*vid.Cœna ſacra.*

333. Filia Sacerdotis papiſtici.

Sacerdotis filia Martha carna litercognita. *Cap. 8. de Cognat.ſpirit.*

334. Filiaſter, Filiaſtra.

*Can 2. cauſ. 30. q. 1.*

335. Filius.

Quo ſub vocabulo & filia comprehenditur. *Nov.2.Præfat.§.1.*

336. Filius familias.

Hic parentem quandoque ad quid cogere poteſt. L 13.§.f.ad SC. Trebell.

337. Filius communis.

*L.41.de Leg.3.*

338. Filius Canonici papiſtici.

*De quo cap.2.de Corpo.vitiat.* vid Filia.

339. Fimus.

Stercus animalium pro ſuo ſolatio hoſpiti relinquendum. L.7.C.*de Curſu publ.*

340. Fimus bubulus. Kuhfladen.

Editus bubum. L.55.§.6.*de Leg 3.*

341. Finge.

*L.38.Verſ.un.de R.Vind.L.4.Verſ.f.de Pact.dotal.*

342. Firma.

*Cap.8.de Decim.*

343. Fiſci Advocatus.

*vid. Advocatus.*

344. Floreni.

Primi Florentiæ cuſi. *Cap. un. Extrav. comm. de dilat.*

345. Fœtus.

Quando is ſit animatus, L.39. ubi Goth. *de Pœnis.*

346. Fornicatio honeſta.

*Can.9. cauſ.31.q.1.*

347. Fornicatio animæ.

*Can.15. cauſ.32.q.7.*

348. Forum rerum venalium.

*Pragm.Sanct.Juſtin.cap.18.*

349. Franciſcus archimonachus.

Sibi,& DEO generavit filios. *Cap. 3. de V.S.* Nospema.

350. Frater.

1. Frater Seja. L.35.*de Pactis.*

2. Frater eſt,& qui proprie frater non eſt. L.58. §.*un.de Hered.inſt.*

3. Divi Fratres. L.17.*de Jure patron.*L.1. §. *ult. de Quæſt.*

351. Fraus.

Su-

Sumitur quandoque pro pœna. L. 23. §.2.*de Ædil. Edi.*

352. Frivola Res.

*vide Lana.*

353. Fugitivus.

Fugitivus puſillum pro frequenter vagante. L.17.§.14.*de Ædil.Ed.*

354. Fulvia.

Hujus mulieris glorioſa memoria. *Can.* 3.*cauſ.*15.*q.*3.

355. Functiones aurariæ.

*Pragm.ſanct.Juſt.cap.*18.*lit.*1.ubi Goth.

356. Funera.

Reliquiæ mortuorum hominum. L.12. C.*de Religioſ.*

357. Fundus Optimus maximus.

L.126.*Verſ.*5.

358. Fur.

*Venditio furis* L. 13.§.1.*de Act. emti.*

359. Furtum.

*Species* lucri eſt, ex alieno largiri, & beneficii debitorem ſibi acquirere. Unde & is furti tenetur, qui ideo rem amovet, ut eam alii donet. L.54.§.1.*V.un. de Furtis.* Das Leder ſtehlen/und die Schuhe verſchencken.

360. Fuſtes.

Fuſti-

Fuſtium admonitiones. L.7.*de Pœn.* vide, Verbera.

## G.

### 361. Gallorum Lingva.

L.9.§.3.*de Jure dot.*

### 362. Gartiones.

*Cap.11.de Sepult.*

### 363. Gemma mulier.

*Cap.29.de Sponſalib.* vid. Prov. Salom. f. v.10. occaſionaliter.

### 364. Gemmæ.

*Vide* L*apides pretioſi.*

### 365. Generare.

Facere filios. *Nov.2 Præfat.*§.1. Nov. 18. cap.2.

### 366. Genius Principis.

L.13.§.*f.de Jure jur.*

### 367. S. Georgius Eques.

Narratio de Georgio equite eſt fabula. *Can.3.diſt.15.* Et ſine dubio narrationes de coeteris ſanctis papiſticis.

### 368. Germania.

*Vide Appell.ex Germania.*

### 369. Germani.

*Vide Teutonici.*

## 370. Gladius.

1. In pulvere inſcribere gladio. L. 15. C. *de Teſtam. milit.*

2. Gladius bis acutus. *Cap.* 17. *de Privil. & exceſſ.*

## 371. Gloria.

Gloria in excelſis. *Can.* 55. *de Conſecr. diſt.* 1.

## 372. Goliardi.

*Cap.* 1. *de Vita & hon. Cler. in* 6.

## 373. Gothi.

Gothicæ ferocitatis nefandiſſima tempora. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.* 15.

## 374. Gradus Doctoralis in Jure.

Summum utroque in Jure Gradum aſſumere volentes, ſed non admodum legales exiſtentes defendere ſe poſſunt. L. 18. *ſ. pr. &* L. 19. §. 4. *de Æd. Edi.*

## 375. Græca.

Prima Græca elementa Patris, & Filii, & Spiritus S. hoc eſt. π. υ. α. &c. *pr. diſt* 73.

## 376. Grammatices Profeſſio.

Eſt artificium. L. 71. *pro Socio.*

## 377. Gratiarum Actio.

L. 1. *pr. C. de Off. Præf. Prætor.*

## 378. Gratificatio.

L. 24.

L.24. *Quæ in fraud. Cred.*

## 379. Gratitudo.

Pauci probi ſunt,& grati. *Edict. Juſtin. 7. cap. 6.*

## 380. Gualdrada.

Pellex Lotharii Regis. Can. 3. Cauſ. 11. q. 3.

## 381. Gula.

Epularum largitas corpus frangit,& animam. *Can. 30. de Conſecr. diſt. 5.*

*vide Cibus.*

# H.

## 382. Habitus.

Habitum religioſum habere. *Pragm. Sanct. Juſt. cap.* 17.

## 383. Hand-Geld.

*T. C. de Can. larg. titul.*

## 384. Haran.

*vide Abraham.*

## 385. Haruſpicina.

Illius inventor. *Can. 14. cauſ 26. q. 5.*

## 386. Hæreticæ pravitatis Inquiſitor.

*vide Inquiſitor hæreticæ privitatis.*

## 387. Hæreticus.

1. Hæreticus eſt, qui non credit, quod Romana Eccleſia credit, *cap.9.de Haret.* Aliter ſentiunt ſani Theologi.

2. Hæreticorum enumeratio. *Can.27.cauſ. cauſ.24.q.3.Can.39.cauſ.24.q.3 cap.15 de Haretic.Clem.3.de Haret.*

3. Hæretici habent facies diverſas, ſed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in id ipſum. *Cap.15. de Haret.*

## 388. Hebraicum Vocabulum.

Id extat *can.65 cauſ 16 q.1.*

## 389. Helena.

1. Honeſtiſſima, pientiſſima mulier. Inventrix ſacri.

2. Chriſtianorum ſigni. *Nov.28. cap.1.*

## 390. Helluo.

Ejus natura. *Nov Leon.5.lit g.*

## 391. Henricus Dux Sveviæ.

Crudelis. *Cap.34.de Elect.& ele.pot.*

## 392. Heri.

Pro nuper admodum. L.7.§ 2.*lit.*K. *l. ubi Goth.de injur.*

## 393. Hermaphroditus.

*vide Androgynos.*

## 394. S. Hieremias.

*vide Jeremias.*

395.S. Hieronimus.

1.Ab Angelo correptus. *Can.7.diſt.37.*

2 Major eſt Auguſtino. *vid. Auguſtinus.*

396. Hieroſolymitanum iter.

Reiſe nach den Heil. Grabe.

Hieroſolymitanum iter arripere. *cap.7. Qui filii ſint legitimi. Cap.6.de voto & vot.red.*

397. Hippocrates.

Illius laus. L.12 *de Statu hom.*

398. Hodie.

Pro præſenti tempore. *vid.Heri,& ibi alleg.text.*

399. Homerus.

1.Ejus mentio. L 1.§.1.*de Contrah.empt.*

2.Pater omnis virtutis. Digeſt.Proœm. de Ratione & methodo.§.f.

3.Summus apud Græcos poetarum Homerus. L.236.*de V. S.*

4.Illius corpus. L.52.§.2.de Leg.3.

400.Homicidium.

Homicidiorum tria genera. Can. 24. cauſ.33.de Poenit.q.3 diſt.1.

Quidam ira & dolore commotus inedia ſe ipſum necat.*cap.19.de Homicid. vol.*

vide Occiſio.

401.Homo.

1.Quatuor genera hominum. *Can.2.cauſ. 32.q.4.*



2.Ho-

## 299. Eigne Hand.

*vid. propria manus.*

## 300. Eleemoſyna.

1. Duplex eſt. *Can.12.& 13.diſt. 45.*

2. Immolans ex iniquo oblatio eſt maculata. *Can.2.cauſ.14.q.5.*

## 301. Emptionis ambulatio.

*L.15.de Minorib.*

## 302. Epilogus.

*vid. Orationis obſignatio.*

## 303. Epiſcopus.

1. Nominis etymon. *Can.24.diſt.93.Can. 11.cauſ.8.q.1.*

2. Epiſcopi ortum traxerunt Diaboli inſtinctu. *Can.5.diſt.95.* Domeſticum teſtimonium.

3. Septem, aut quinque oculos habere debent. *Can 59.de Conſecr.diſt.1.*

4. Omnes Epiſcopi ejuſdem ſacerdotii, & dignitatis ſunt. *Can.24.diſt.93.*

5. Fuit Epiſcopus, qui Grammaticam docuit. *Can.5.diſt.86.*

6. Et alter, qui Dominica ante miſſæ celebrationem ad exarandam meſſem perrexit. *Can.24.diſt 86.*

7. Sæpe fuerunt indocti. *Can.4.diſt.50.Cap. 15.de Off. Jud. ord.*

8. Epiſcopi, qui pani præſunt. L.f.§.7.

*de*

*de Mun.& hon.* Forſan tales ſunt hodie, quorum Deus eſt venter. *ad Philip.3.Verſ.19.*

## 304. Epiſcopus Clugienſis.

*Cap.9.de Conſtit.* Diß muß ein klug Kerl geweſen ſeyn/wie der Biſchof von M. oder v. M.

## 305. Epitomæ.

*v.Impoſſibile.*

## 306. Equeſtris ordo.

*L.42.de Don.int.V.& U.*
*vide Cenſus equeſtr.*

## 307. Equimennum.

*Edict.Juſtin.13 cap.7. lit.f.*

## 308. Et cætera.

*L. Gallus.§.2.de lib. & poſth.*
*vide Cætera.*

## 309. Evangelizantes.

*Can.67.cauſ.16.q.1.*

## 310. Eunuchus.

Sectus in cunabulis. *Cap. 1. de Corp. viciat,*

## 311. Exaltatio.

*vid.*
*Promotio.*

## 312. Excellence.

*Edict.Juſt.6.cap.8.*

313. Exceptio.

*vide Actio.*

314. Exemplar.

Pro avthentico ſcripto. *Pragm. ſanct. Juſt. cap.21.*

315. Exemplaria avthentica.

*vide Contractus.*

316. Exilium.

Exilii perpetui ergaſtulum. *Can.* 13. *cauſ.26.q.5.*

317. Exorciſmus.

L.1 §.3. *ubi exorcizavit. de Extraord. Cognit.*

318. Expiationes.

Pro mediocriter bonis expiationes, & propitiationes pro mediocriter malis. *Cap. 6. de Celebr. miſſ.*

F.

319. Facere.

Facere filios. *vide. Generare.*

320. Facies ædificii.

L.32.§.5. *de Admin & peric. tut.*

321. Facinus.

*vid. Poena.*

322. Factum differt â Jure.

Non

Non ſpectandum eſt, quid Romæ factum eſt, quam quid fieri debeat. L.12. *de Off. Præſid.*

## 323. Fallere.

Fallere Principis conſcientiam. *L. ſ. C. Qui à non Dom. manum.*

## 324. Falſum.

Ego hoc falſum puto. L 31. *de Uſu, & uſ. leg.*

## 325. Familia.

Claris ſe quidam familiis mendacio inſerunt. L.1. §.13. *de Inſpic. ventr.*

## 326. Familiaritas.

De jure familiaritatis. L. 41. *de Acq. vel am. poſ.*

## 327. Fatale munus ſubire.

*Pragm. Sanct. Juſt. cap.* 4.

## 328. Febricula.

Levis. L. 1. §. 8. *de Æd. Ed.* quantulacunque. L. 4. §. *ſ. eod. T.*

## 329. Feliciſſimus, & Feliciſſima, Conjuges.

L. 41. §. 3. *de* Leg. 3.

## 330. Feſtum Inventionis.

*Can. 22. de Conſecr. diſt. 3.*

## 331. Feudorum origo.

L. 15.

L.15.§.2.*ibique Goth.de R.Vind.*

332. Fides.

*vid.Cœna ſacra.*

333. Filia Sacerdotis papiſtici.

Sacerdotis filia Martha carna litercognita. *Cap. 8. de Cognat. ſpirit.*

334. Filiaſter, Filiaſtra.

*Can 2. cauſ.* 30. *q.* 1.

335. Filius.

Quo ſub vocabulo & filia comprehenditur. *Nov.2.Præfat.§.1.*

336. Filius familias.

Hic parentem quandoque ad quid cogere poteſt. L 13.§.f.ad SC. Trebell.

337. Filius communis.

*L.41.de Leg.3.*

338. Filius Canonici papiſtici.

*De quo cap.2.de Corpo.vitiat.* vid Filia.

339. Fimus.

Stercus animalium pro ſuo ſolatio hoſpiti relinquendum. L.7.C.*de Curſu publ.*

340. Fimus bubulus. Kuhfladen.

Editus bubum. L.55.§.6.*de Leg 3.*

341. Finge.

*L.38.Verſ.un.de R.Vind.L.4.Verſ.f.de Pact.dotal.*

342.

### 342. Firma.

*Cap.8. de Decim.*

### 343. Fiſci Advocatus.

*vid. Advocatus.*

### 344. Floreni.

Primi Florentiæ cuſi. *Cap. un. Extrav. comm. de dilat.*

### 345. Fœtus.

Quando is ſit animatus, *L.39.* ubi Goth. *de Pœnis.*

### 346. Fornicatio honeſta.

*Can.9. cauſ.31. q.1.*

### 347. Fornicatio animæ.

*Can 15. cauſ.32. q. 7.*

### 348. Forum rerum venalium.

*Pragm. Sanct. Juſtin. cap. 18.*

### 349. Franciſcus archimonachus.

Sibi, & DEO generavit filios. *Cap. 3. de V.S.* Nos pema.

### 350. Frater.

1. Frater Seja. *L.35. de Pactis.*

2. Frater eſt, & qui proprie frater non eſt. *L.58. §. un. de Hered. inſt.*

3. Divi Fratres. *L.17. de Jure patron. L.1. §. ult. de Quæſt.*

### 351. Fraus.

Su-

Sumitur quandoque pro pœna. L. 23. §.2.*de Ædil. Edi.*

## 352. Frivola Res.

*vide Lana.*

## 353. Fugitivus.

Fugitivus puſillum pro frequenter vagante. L.17.§.14.*de Ædil.Ed.*

## 354. Fulvia.

Hujus mulieris glorioſa memoria. *Can.* 3.*cauſ.*15.*q.*3.

## 355. Functiones aurariæ.

*Pragm.ſanct.Juſt.cap.*18.*lit.r.*ubi Goth.

## 356. Funera.

Reliquiæ mortuorum hominum. L.12. C.*de Religioſ.*

## 357. Fundus Optimus maximus.

L.126. *Verſ.*5.

## 358. Fur.

*Venditio furis* L.13.§.1.*de Act. emti.*

## 359. Furtum.

*Species* lucri eſt, ex alieno largiri, & beneficii debitorem ſibi acquirere. Unde & is furti tenetur, qui ideo rem amovet, ut eam alii donet. L.54.§.1.*V.un. de Furtis.* Das Leder ſtehlen/und die Schuhe verſchencken.

## 360. Fuſtes.

Fuſti-

Fuſtium admonitiones, L.7.*de Pœn.*
vide, Verbera.

## G.

### 361. Gallorum Lingva.

L.9.§.3.*de Jure dot.*

### 362. Gartiones.

*Cap.*11.*de Sepult.*

### 363. Gemma mulier.

*Cap.*29.*de Sponſalib.* vid. Prov. Salom. f.
v.10. occaſionaliter.

### 364. Gemmæ.

*Vide* L*apides pretioſi.*

### 365. Generare.

Facere filios. *Nov.*2 *Præfat.*§.1.Nov. 18.
cap.2.

### 366. Genius Principis.

L.13.§.f.*de Jure jur.*

### 367. S. Georgius Eques.

Narratio de Georgio equite eſt fabula.
*Can.*3.*diſt.*15. Et ſine dubio narrationes
de coeteris ſanctis papiſticis.

### 368. Germania.

*Vide Appell. ex Germania.*

### 369. Germani.

*Vide Teutonici.*

## 370. Gladius.

1. In pulvere inſcribere gladio. L. 15. C. *de Teſtam. milit.*

2. Gladius bis acutus. *Cap.* 17. *de Privil. & exceſſ.*

## 371. Gloria.

Gloria in excelſis. *Can.* 55. *de Conſecr. diſt.* 1.

## 372. Goliardi.

*Cap.* 1. *de Vita & hon. Cler. in* 6.

## 373. Gothi.

Gothicæ ferocitatis nefandiſſima tempora. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.* 15.

## 374. Gradus Doctoralis in Jure.

Summum utroque in Jure Gradum aſſumere volentes, ſed non admodum legales exiſtentes defendere ſe poſſunt. L. 18. *ſ. pr. &* L. 19. §. 4. *de Æd. Edi.*

## 375. Græca.

Prima Græca elementa Patris, & Filii, & Spiritus S. hoc eſt. *ϖ. υ. α.* &c. *pr. diſt* 73.

## 376. Grammatices Profeſſio.

Eſt artificium. L. 71. *pro Socio.*

## 377. Gratiarum Actio.

L. 1. *pr. C. de Off. Præf. Prætor.*

## 378. Gratificatio.

L. 24.

*L.24. Quæ in fraud. Cred.*

379. Gratitudo.

Pauci probi ſunt, & grati. *Edict. Juſtin. 7. cap. 6.*

380. Gualdrada.

Pellex Lotharii Regis. Can. 3. Cauſ. 11. q. 3.

381. Gula.

Epularum largitas corpus frangit, & animam. *Can. 30. de Conſecr. diſt. 5.*
*vide Cibus.*

H.

382. Habitus.

Habitum religioſum habere. *Pragm. Sanct. Juſt. cap. 17.*

383. Hand-Geld.

*1. C. de Can. larg. titul.*

384. Haran.

*vide Abraham.*

385. Haruſpicina.

Illius inventor. *Can. 14. cauſ 26. q. 5.*

386. Hæreticæ pravitatis Inquiſitor.

*vide Inquiſitor hæreticæ pravitatis.*

387. Hæreticus.

1. Hæreticus eſt, qui non credit, quod Romana Eccleſia credit. *cap.9.de Haret.* Aliter ſentiunt ſani Theologi.

2. Hæreticorum enumeratio. *Can.29.cauſ. cauſ.24.q.3.Can.39.cauſ.24.q.3 cap.15.de Haretic.Clem.3.de Haret.*

3. Hæretici habent facies diverſas, ſed caudas ad invicem colligatas, quia de vanitate conveniunt in id ipſum. *Cap.15.de Haret.*

## 388. Hebraicum Vocabulum.

Id extat *Can.65 cauſ 16 q.1.*

## 389. Helena.

1. Honeſtiſſima, pientiſſima mulier. Inventrix ſacri.

2. Chriſtianorum ſigni. *Nov.28.cap.1.*

## 390. Helluo.

Ejus natura. *Nov Leon.5.lit g.*

## 391. Henricus Dux Sveviæ.

Crudelis. *Can.34.de Elect.& ele.pot.*

## 392. Heri.

Pro nuper admodum. *L.7.§ 2.lit.K. l. ubi Goth.de injur.*

## 393. Hermaphroditus.

*vide Androgynos.*

## 394. S. Hieremias.

*vide Jeremias.*

395. S. Hieronimus.

1. Ab Angelo correptus. *Can.7.diſt.37.*

2 Major eſt Auguſtino. *vid. Auguſtinus.*

396. Hieroſolymitanum iter. Reiſe nach den Heil. Grabe.

Hieroſolymitanum iter arripere. *cap.7. Qui filii ſint legitimi.* *Cap.6.de voto & vot.red.*

397. Hippocrates.

Illius laus. L.12 *de Statu hom.*

398. Hodie.

Pro præſenti tempore. *vid Heri,& ibi alleg.text.*

399. Homerus.

1. Ejus mentio. L 1.§.1.*de Contrah.empt.*

2. Pater omnis virtutis. Digeſt.Proœm. de Ratione & methodo.§.f.

3. Summus apud Græcos poetarum Homerus. L.236.*de V. S.*

4. Illius corpus. L.52.§.2.de Leg.3.

400. Homicidium.

Homicidiorum tria genera. Can. 24. cauſ.33. de Poenit.q.3 diſt.1.

Quidam ira & dolore commotus inedia ſe ipſum necat. *cap.19.de Homicid. vol.* vide Occiſio.

401. Homo.

1. Quatuor genera hominum. *Can.2 cauſ.32.q.4.*

 2. Ho-

2. Hominum tertium genus quod. *Henel. Otio.Uratisl.cap.35.p.m.277.f.*

3. Homines humani. *Can.15.cauſ.2.q.7.*

4. Homines longi raro ſunt ſapientes. *Sutn, Tr.de Juriſd.*⊙.134.*vid.tamen laud. Henel. otio.p.m.* 88.

5. Homo novus. *Can.3.diſt.26.*

6. Homines ſimpliciores quid faciant. L. 14.§.5. *de Religioſ.*

7. Unus Homo ferme nullus homo in arduis. *Edict.Juſtin.*13.*Præfat.f.*

8. Homines reſpuendi qui. *Nov.45.pr.*

9. Homo nomen officii L. 1. C. de Commerc.& merc.

402. Honoraria Advocatorum.

*Can.71 Cauſ 11. q.1.*

403. Honorariæ dignitates.

Leere Titul.

*Nov.38.*§ 3.L.*ſ.*§.2.C.*de Judæ.*

404. Honorius & Theodoſius Impp.

In horum ſcriniis totum Jus eſt conſtitutum. L.19.C *de Teſtam.*

405. Horæ Canonicæ.

*Cap.1.Extrav.comm.de Relig.& vener.*

406. Horatius Poeta.

Illius mentio. *Can 30.de conſecr.Diſt.5.*

## 407. Hoſpitalitas.

Etiam apud barbaras gentes inviolabilis *Can* 12, *Caus*. 32. *q*. 7.

## I.

## 408. Jactare.

Nemo debet ſe jactare. *Can*. 10. *cauſ*. 6. *q*. 1.

## 409. Javolenus JCtus.

Præceptor Juliani L. 5. *de Manum. vind.*

## 410. Ictus.

*vide Verbera.*

## 411. Idiotæ.

Idiotis pictura eſt Scriptura. Can. 27. de Conſecr. Diſt. 3.

## 412. Jejunium.

1. Jejunium verum celebratur, quando ſinguli dies abſque ciborum luxuria tranſiguntur. *Can* 16. *de Conſecr. Diſt*. 5.

2 Concordat illud: cum jejunaveris, ne jejunium operatur, ſed abſtinentia glorieris: non enim ciborum abſtinentia peccatorum. Scrutare enim Scripturas *Dux peccator. Lud. Granat p. m.* 132.

*vide Cibus.*

## 413. S. Jeremias Propheta.

Reſpondit dicens: a, a, a, Domine, *Can*. 9. *Cauſ*. 8. *q*. 1.

## 414. Ignavia.

Ignaviæ ſpectatores. L. 16. C. *de decur.*
*vide Vigilantes.*

## 415. Ignis.

Chaldæorum numen. *Can. 1. cauſ. 35. q. 1.*

## 416. Ignis innocens.

L. 9. §. 3. *Locati.*

## 417. Ignis purgatorius papicolarum.

*Can. 4. & 5. Diſt. 25.*

## 418. Ilias malorum.

Mortes ſervorum, animalium, furta, rapinæ, incendia, ruinæ, naufragia, vis hoſtium, prædonum, latronum, debitorum facta pejora nomina, in ſumma quodcunque damnum. L. 30. *ad L. Falcid.*

## 419. Ilias Vitiorum.

Segnities, ruſticitas, inertia, ſimplicitas, ineptia. L. 3. §. *f. de Suſpect. Tutor.*

## 420. Illotæ manus.

L. 1. *de O. J.*

## 421. Imaginaria cauſa.

*vide cauſa imaginaria.*

## 422. Imago Dei.

Imago Dei in homine ante lapſum. *Can. 35. & 36. de Poenit. diſt. 2.*

## 423. Imitatio.

Magnos

Magnos viros imitari nolle, ſocordiæ & proditionis eſt. *Edict Juſtin.13.cap.23.§.2.*

## 424. Imperator Rom.

1.Sanctiſſimus & nobiliſſimus. L. 3. *de Natal.*

2.Advocatus Eccleſiæ. *Cap.34 de Elect. & el.pot.*

## 425. Impoſſibile.

3.Omnia in uno corpore compaginari non poſſunt. *Can.1.Verſ.itaque nihil.diſt.19.*

## 426. Improbitas.

Cogimur quandoq; ad improbitatem. *Edict.Juſtin.7.cap.ult.*

## 427. Improbuli, Loſe Schelmlein.

Edict.*Juſtin.13,cap.12.*

## 428. Improfeſſus ſervus.

L.16.§.1.*de Publicanis.*

## 429. Improviſo.

Ex improviſo. L.8.§.3.*de Vacat.*

## 430. Impudica.

*vide Meretrix.*

## 431. Inanimata res.

Hæc naſcitur, creſcit, decreſcit, moritur, ſimilisq; eſt homini. L.40.*de Pecul.*

## 432. Incaſtellari.

*Can.14.Cauſ.10.q.1.*

## 433. Inedia.

*Vide Homicidium.*

## 434. Informatores.

*Vide Præceptores.*

## 435. Ingratitudo.

Mus in pera, ſerpens in gremio, & ignis in ſinu. *Cap.13. de Judæ.*

## 436. Inimici.

Facilè mentiuntur. L.1.§.24. de Quæſtion.

## 437. Inobedientia.

Vultum obvertere. *Edict. Juſtin. 13. cap. 9.* §.2. Sich wiederſetzen.

## 438. Inornata Res.

Res ornatu vidua. *Edict. Juſtin. 13. Præfat.*

## 439. Inquiſitio Hiſpanica.

Edict. Juſtin. 2. Cap. 1. pr.

## 440. Inquiſitor hæreticæ pravitatis.

Illius Officium cap. 12. de Hæret. in 6.

## 441. Inſpectio Ocularis.

Localis inquiſitio. L.4. *lit. l. ubi Goth. de Damno Infec.*

442. Inſtauratores pontium, viarum.

*Conſtit. Tiber. cap. 6.*

443. Inſtitutiones Juris.

1. Earum mentio fit. *Nov. 18. cap. 9. Conſtit. dedit. nob. §. 23.*

2. Præparant. mediocrem eruditionem. L. 2. §. 10. C. *de V. J. E. Huc fac. §. §. 3. & 4. Proem. Inſtit.*

444. Inſula.

*Vide aqua.*

445. Intentio.

Malum factum excuſatur per bonam intentionem, & bonum Zelum. *Gloſſ. in Can. 3. lit. t. cauſ. 32. q. 4.* male ſecundum Accurſium coeleſtem. Non enim ſunt facienda mala, ut inde eveniant bona. *vide Malum.*

446. Interæſtimatio.

*vide Interpretium.*

447. Interitus.

*vide Caſus fortuitus.*

448. Interpellator.

Vide Sollicitator.

449. Interpretari.

Paſſive poſitum. Can. 45. cauſ. 33. de Poenit. diſt. 2.

450. Interpretium. Interæſtimatio.

*L.64.de Ædil. Edic.*

451. Interſignia.

*Cap.19.ſ.de Homicid.Vol.*

452. Joculatores.

*Cap.1.de Vita & hon.Cler.in 6.*

453. Johannes de Deo.

*Poſt cauſ.35.*in declar. Arbor. Conſang. §. *Circa lecturam.*

454. Johannes Os aureum.

*Can.77.diſt.1.de Poenitent.*

455. Joſias Rex Iſrael.

Vir ſanctus. *Can.40.de Poenit.diſt.2.*

456. Ira Dei.

Tranquilla juſti judicii conſtitutio. *Can. 7.cauſ.33.de Poenit.diſt. 3.*

457. Ira Hominis.

Perturbatio conciliati animi. *Can.7.cauſ. 33.de Poenit.diſt.3.*

458. S. Iſaac. Iſmael.

De luſu Iſmaelis cum Iſaaco. *Can.2.Cauſ. 32.q.4.*

459. In IX Deſinentia.

Adfeſtrix, Ambeſtrix, Auctrix, Curatrix, Im-

Impulſatrix, Petitrix, Plauſtrix, Poſſeſtrix. Teſtatrix. Venditrix. L. 6. *lit. r. ubi Goth. C. de evict.*

## 460. Judæus.

1. Judæi ſunt pejores Ethnicis. *Can. 37. Cauſ. 1. q. 1.*

2. Sunt Crucis CHRISTI inimici. *Cap. 23. de Feſtis.*

3. Sunt canes juris Interpretative. Dietrich *de Jure Judæor. cap. 3. ſ.*

*vide Baptiſmus.*

## 461. Judex propria in Cauſa.

Judicem eſſe velle in propria cauſa, abſurdiſſimum, & iniquiſſimum putamus. *Conſtit. Tiber. cap. 2.*

## 462. Judicium.

Quilibet abundat in ſuo ſenſu, & præcepta majorum Leges Apoſtolicas arbitratur. *Can. 11. diſt. 76.*

## 463. Judicium liberale.

L. 10. §. *f* L. 12. *de Quæſtion.*

## 464. Judicium liberum.

*vide cupiditas.*

## 465. Juramentum, & illius Formulæ.

1. Juro per Deum, Mariam, 4. Evangelia, Archangelos. *Nov. 8. T. 3.*

2. Ju-

2. Juramentum per lignum hoc vivificæ Crucis,& per has reliquias Sanctorum, *Can.* 33. *diſt.* 63.

3. Præſtitum eſt tactis ſacro ſanctis reliquiis. *Can.*28.*cauſ.* 27.*q.*2.

## 466. Juris Conſultorum LL. in Cod.

Pauli,& Marciani Juriſconſultorum veterum Romanorum,Leges inveniuntur in Cod. Juſt.T.ad L.J.M.L.7.& 8.C.d.T.

## 467. De Jure reſpondere.

Reſpondere de Jure non tam peti, quam præſtari oportet. L.2.§.47.*V. Et ut obiter de O.J.*

## 468. Juridicus.

L.41.§ 5.*de Fidei comm. libert.*

## 469. Juris periti.

*Pragm.Sanct.Juſtin. cap.*22.

## 470. Juris prudentia.

Eſt Stoa L.2 *de* LL.L.9.§.*un.ubi Goth. ad L. Falc.* vera,non ſimulata Philoſophia. L. 1. §.1.*de J & J.* res ſanctiſſima civilis ſapientia. L.1.§.5.*de Extraord.Cognit.* ſeptennium ad eam diſcendam requirit.*cap.* 34.*de Elect.in* 6.

## 471. Jus.

1. Jus fori,& Poli differt.*Can.f.cauſ* 17.*q.* 4.

2. Quod medicamenta morbis, hoc jus præ-

præſtát controverſiis. *Edict.Juſtin.* 5. *Præfat.*

3.Jus ſæpe non,ſed probatio, deficit. L. 30.*de Teſtam.tut.*

4.Jura interdum menſura dividenda.L. 19.§.*ſ.in ſ.Comm.divid.*

5.Jus accreſcendi. *vid.Accreſc.Jus.*

6.Juris apices. *vid.Apices Juris.*

7.Juris Color. *vide Color Juris.*

8.Juris diſpoſitio pulcherrima. *vid. Diſpoſitio Juris pulch.*

9.Juris laquei.L.*un.*C.Si *Rector provinciæ.*

10.Juris Religio.L.2.C.*de Religioſ.*

11.Jus regenerationis. *Nov.78.cap.*1.

12 Jus retractus gentilitii de Jure Canon. etiam eſt incognitum. *Cap.*8.*de* Integr. *reſtit.*

13.Jus tertiæ relationis. *It. Savil. not. ad Tac.p m.* 141.

## 472. Jus Civ. Rom.

Pariſiis & in tota Francia doceri non debet. *Cap.*28. *de privil.& exceſ. Vide* Libri *terrib.*

## 473.D. Juſtinianus Imp.

1.Adorabilis.*Rubr.Edict Juſtin.*7. Pius *Can.* 15.*cauſ.* 3.*q.*5.§.2. Ei minima curæ ſunt. *Edict.Juſt.*13.*Præfat.*§.3. Tradit papæ menſuras, & pondera. *Pragm.Sanct.*Juſtin.*cap.*19.

## 474. Juſtitia.

1.Illi-

1. Illius effectus, & utilitas. Conſtit. Tiber. 2 & 5.

2. Æquabiliter ſuum cuique tribuit, neque appetit aliena. *cit. Conſtit. 5.* Vide Privatio.

## 475. Juſtitiæ Debitæ.

*Cap. 9. de Cler. Conjug.*

## 476. Juvare.

Melius eſt, neutrum juvare, quam alterum enormiter lædere. *Gloſ. ord. & marg. in cap. 8. lit. f. de Reſcript.*

## 477. Juventus.

Caſtus in juventute non præſumitur incontinens in ſenectute, maxime ſi ſit literatus. *Cap. pen. de præſum.*

## K.

## 478 Kirchen-Buße der Påbſtl.

*Vid. Pœnitentia Eccleſ.*

## L.

## 479. Lacrima.

Brevis lacrymula. *Can. 33. cauſ. 23. q. 7.*

## 480. Lædere.

*Vide Juvare.*

## 481. Laici.

1. Domini carnales. *Can. 12. cauſ. 6. q. 1. Can. 23. Cauſ. 23. q. 5. & paſſim.*

2. Sunt

2. Sunt Clericis infeſti. *Cap.3. de Immunit. Eccleſ. in 6. vid Chriſtiani.*

## 482. Lamiæ.

De ſceleratis mulieribus, quæ profitentur, ſe nocturnis horis cum Diana &c. vel Herodiade equitare ſuper quaſdam beſtias &c. *Can.12. cauſ.26. q.5.*

## 483. Lana.

Lana leporina, caprina, anſerina, Cignea L.70. §.9. *de leg.3.*

## 484. Laniones.

Vocantur Carnifices in cap. 69. de Appellat.

*vide Culter.*

## 485. De Lance.

*vide de lege & Lance.*

## 486. Lapides pretioſi.

Eorum recenſio. L.16. §. 7. *de Publican.* *Can.45. Cauſ.33 de Poenit. diſt.2.*

## 487. Laſcivia.

1. Illius ſpecies variæ, nempe concubitus, complexus, confabulatio, oſculatio, dormitio &c. &c. *Can.4. Cauſ.27. q.1. Can.2. Cauſ. 36. q.*

2. Carnes hædinæ provocant Dæmones. *Gloſſ. in Can.2. lit.d. cauſ.7. q.2.*

488. Laſcivia Clericorum papalium.

Libere procreant filios. *Can.* 11. *cauſ.* 27. *q.* 1. *can.* 6. *diſt.* 81.

*vide Clericus. Canon papal.*

489. Latina lingva.

1. Latinitas corrupta. *Can.* 9. *cauſ.* 1. *q* 3. *can.* 86. *de Conſecr. diſt.* 4. *Can.* 5. *diſt.* 87. *can.* 5. *diſt.* 86. *can.* 14. *diſt.* 32. *can.* 10. *diſt.* 19. *can.* 120. *cauſ.* 1. *q.* 1.

Latinitas falſa, ſeu corrupta vitiat reſcriptum papæ, c. 11. de Reſcript. attamen non vitiat Baptiſmum. *Can.* 86. *de Conſecr. diſt.* 4.

490. Lator præſentium.

*Can.* 121. *cauſ.* 1. *q.* 1.

491. Lavacrum.

*Vide Balneum.*

492. Lectio Actorum.

*vide Actorum Lectio.*

493. Lectus.

*Vide Urina.*

494. Lectus Ulyſſis.

L. 9. §. 1. *f. de Supell. Leg.*

495. Λάπτανα Animalis.

L. 53. §. 5. *de Leg.* I.

## 496. Lenticius.

Diſcipulus Diaboli. *Can.3.diſt.15.*

## 497. Lepra.

Lepræ periculum quidam curare volens abſcindi ſibi virilia fecit. *Cap.5.de corp. vitiat.*

## 498. LEX.

1.Leges breviſſimæ. L.2.*de Incend.ruin. L.* 3.*de Capt.L.2.de Ædil.Ed.& aliis*

2.Lex Canonizata. *Can.22.cauſ.6. q.* 1. *Can.* 0.21. *Cauſ.33.de Poenit.diſt.*1.*q.*3.

3.Lex caſta. Nov.74.cap.4.f.pr.

4 Lex Clemens,& mitis. *Nov.* 2. *cap.* 3.

5 Lex divina, pro Imperatoria. *Conſtit. Juſtin.poſt.Pragm.ſanct. illius de Adſtipt. & Colon.*

6 Lex diviniſſima. L.12.*Qui & à quib. manum.*

7 Lex obſcuriſſima. L.17.de inoff. Teſtam.

8.Lex optima. L.15.*f.de cond.inſtit.*

9.Lex perpulchra. *Juſtini Curop. Nov. Conſtit.*3.

10.Lex peſſima. L.31.C.*ad* L. *Jul. de adult.*

11.Lex ipſi pudicitiæ dedicata. L. 5. C.*de* S C.*orf.*

12.Lex ubi ablativi pro accuſativis poſiti.§.1.*de Tutel.*

13. Leges toto in jure præcipuæ. *L.4.lit. b. ubi Goth.* de Doli & met.exc.

14. Lex Pragmatica. *Edict. Juſtin. 9. Epilog.*

15. Lex quæ quinque habet pedes. *L.5.C. Fin. regund.*

16. Lex in qua octies verbum : facere. occurrit. *L. 131. R. J.*

17. Leges ſunt ad effectum deducendæ. *Conſtit. Lib. 3.*

## 499. De Lege, & Lance Satyra.

*L. un. ubi Goth. C. de latin. lib. toll. can. 7. diſt. 2*

## 500. Liberalitas.

*vide Lucrum.*

## 501. Libido.

*vide Laſcivia.*

## 502. Libya.

Duplex eſt *Edict. Juſt. 13. cap. 17. lit. C.*

## 503. De Libybus Juſtinianeis:

*Cit. Edict. cap. 18.*

## 504. Libra.

Quot ſolidos faciat. L. 5. C. de ſuſceptor. lib. 10.

## 505. Libri Juris terribiles.

*L. 2. §. 8. de V. J. E.*

## 506. Licentiare â ſe aliquid.

*Clem. 3. Verſ ſexto de Hæretic.*

## 507. Ligaturæ.

*Can 14. cauſ 26. q 5.*

## 508. Linea margaritarum.
## Schnur-Perlen.

*L. 26. ad L. Falcid.*

## 509. Lingva.

*vide Loquela.*

## 510. Literæ.

In pulvere inſcribere gladio. *L 15. C. de Teſtam. mil.*

Literæ ſangvine rutilantes. d. L. 15.

## 511. Literatus.

Literatus & eruditus differunt. *§. 3. Quib. non eſt perm. fac. Teſt.*

## 512. Loch zu Dreßden.

*vide* Sack zu Leipzig.

## 513. Lombardus.

Magiſter Petrus Lombardus, *Cap. 2. de Summ. Trin.*

## 514. Loquela.

Quidam locuti ſunt lingvis abſciſſis. L. 1. lit. b. C. de Off. Præf. Præt. Afr.

## 515. Lucrum.

*vide Furtum.*

## 516. Luctus.

De luctu, lugendo, elugendo. L. 11. §. 1. ubi Goth. de his qui not.

517. Luna prima.

*Can.22.de Conſecr.diſt.3.*

M.

518. Macula in oculo.

*Cap.2.de Corp.vitiat.*

519. Magi.

Quinam tales. *Can.14.Cauſ.26.q.5.*

520. Magiſter.

Magiſtri moribus primum, deinde facundia excellere debent. *L.1.C. de Prof. & Med.*

521. Magiſter maximus.

Magiſter maximus, notarius pap. *Cap.40. de Elect.& elec pot.*

522. Magiſtro omni bono.

*Cap.2.de Juram.Calum.*

523. Magiſter Scholarum.

*Cap.7.de his quæ fiunt à Prol.*

524. Magiſtratus.

Magiſtratui competenti prompte obediendum. *Conſtit.Tiber.cap.5.*

525. Majores Regni.

*Cap.4.de elect.& elec. pot.*

526. Majorum Præcepta.

*vide Judicium.*

527. Mala.

E duobus malis minus eligendum. *Can. 4 cauſ.22.q.4.Can.12.cauſ.32.q.7.*

528. Maleficioſe.

*Edict.Juſtin.13.cap.14.§.1.f.*

529. Malitia.

Malitia ſupplet ætatem. L.3.C. *Si minor Maj.*

530. Malum.

Malum propter bonum non eſt faciendum. *Can.3.ibique Gloſſ.cauſ.14.q.1.*

531. Manaſſes Rex Iſrael.

Impiiſſimus Rex. *Can.40.de Pœnit.diſt.1.*

532. Mancipium.

Poteſt eſſe res immobilis. *Vium.Comm. Inſt. p.m.25.col.1.f.*

533. Manualis obedientia.

*Cap.11.de Maj.& Obed.*

534. Manus impoſitio.

Dignius eſt Sacramentum,quam Baptiſmus,adeoque magis venerandum, quia â ſummis tantum Pontificibus fieri poteſt: *Can 3.de Conſecr.diſt 5.* Aliter nos docet Evang.Joh.cap 3.v.5. Ideoque baculus hujus canonis ſtat,in angulo.

535. Manus propria.

Propriæ manus ſcriptum. Edict. Juſtin. 9. Cap. 2 §. 1.

## 536. Manzores.

*Cap. 13. Qui fil. ſint. legit.*

## 537. Marchia Anconitana.

Papæ, & Romanæ Eccleſiæ ſubjecta. *Cap. un. Extrav. Job. 22. de Pœnis.*

## 538. B. Maria, Virgo, & Dei mater.

Maria regina coeli, via miſericordiæ, mater gratiæ & pietatis, amica humani generis, conſolatrix pro ſalute fidelium, ſedula oratrix, & pervigil ad Regem, quem genuit, intercedit. *Cap. 1. Extrav. Comm. de Reliq. & vener.* Increpet Dominus te, tu Satan!

*vide Martha.*

## 539. Martha.

Deſerens Martham amplectatur Mariam. *Cap. 10. v. cum autem de Renunciant.*

## 540. Martyres.

*vid. Cruciatus.*

## 541. Materf.

*vid. Concubina.*

Plus honoranda â liberis, quam pater. *Nov. 162. Cap. 3. ſ.* obloquitur Verbum divinum, in quo pater præponitur.

## 542. Matricula.

L 3.C.de Agent.in rebus. Can,1.f,diſt. 25.

## 543. Matrimonium.

Nuptiale jugum, L.10.*v.un.de Condit.& dem.* Matrimonium ſuper omnes res mortalium venerandum eſt, Juſtini Curopal. Nov cap.2.

Fides tori eſt unum de tribus bonis Conjugii. *Cap 13 Qui fil.ſint.legit.*

Ante initum ſacerdotium matrimonium contrahere debent ſacerdotes. Nov. Leon.3.Hæc eſt doctrina dæmoniorum. 1. *ad Tim 4.v.3.*

Matrimonium intra quartum gradum eſt prohibitum,quia ſunt quatuor elementa,ex quibus quatuor humores in corpore conſtant. *Cap.pen.de ſang v.& affin.* Baculus iterum ſtat in angulo. *vide Spurius.*

## 544. Medicina.

Contraria ſunt divinæ cognitioni præcepta medicinæ. A jejunio revocant lucubrare non ſinunt,ab omni intentione meditationis abducunt. Itaque qui ſe medicis dederit,ſeipſum ſibi abnegat. *Can. 21. de Conſecr.diſt 5* Sanius Syracid. cap. 38. v. 4. & 8.

## 545. Medicus.

1.Medici munus. L.18,§.10,*ibique* Goth. *de*

*Inſtr.& Inſtr.leg.*L.1.ubi Goth. de Decre ab ord.

2. Olim medici vulnera curabant, ſecabant, caſtrabant &c.*Cit.*L.18.§ 10.*lit.r.L.4.v.ult.ubi Goth.ad* L.*Corn.de Sicar.*

## 546. Medicus militum. Feld-Medicus.

L 31.§.2.Ex *quib.Cauſ.major.*

## 547. Mediocriter boni, mediocriter mali.

*Cap.6.de Celebr.miſſ.*

## 548. Medium tenendum.

*Edict.Juſt.7.cap.2.§.1.*

## 549. Membra.

Non decet â capite membra diſcedere. *Can 1.diſt.12.*

## 550. Membra Diaboli.

*Cap 2.de Homicid. vol.*

## 551. Memoria.

Ad perennem ſcientiam & memoriam. L.11.C.*de Queſtion.*

## 552. Mendacium.

Mendaciorum octo genera. *Can.8. Cauſ.22.q.2.*

*vide Familia.*

## 553. Menſes.

Men-

Menſium quorundam explicationes. *Can* 7. *diſt*. 76.

## 554. Menſtruum.

Purgationis tempus. *Can* 4 *diſt*. 5.

## 555. Menſura.

*vide Juſtinianus.*

1 Menſura per Corbem, L. 1. §. *f. de peric. & comm. rei.*

2. Menſura Communis terræ alicujus, cum qua emitur,

3. & Venditur. *Cap*. 18. *de Cenſib*.

4. Menſura civitatum. *Can*. 1. *diſt*. 21.

## 556. Mercator.

1. Mercatores abunde ſunt. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap*. 26.

2. Chriſtianus non debet eſſe mercator. *Can*. 11. *diſt*. 88. Ergo papa non eſt Chriſtianus. Nam Romæ omnia ſunt venalia. Vendit Alexander Sacramenta, Altaria, Chriſtum &c.

## 557. Merces.

1. Laborum conſolatio. *Edict. Juſtin*. 9. *cap*. 2. *pr*.

2 Mercedum enumerationes. *Edict. Juſtin*. 10. *cap*. 7. *lit. f*.

## 558. Meretrix.

1. Ducens meretricem è lupanari meretur remiſſionem peccatorum *Cap* 20. de Sponſalib.

2. Mere-

2. Meretrix autem vera eſt, ſecundum Gloſſam, quæ plures, quam 23000. hominum, vel quæ 60. admiſit. *Gloſſ. in Can. 16, lit. g. diſt. 34.*

## 559. Merita.

*vide Benemerita.*

## 560. Merum Imperium.

*Jus gladii. Edict. Juſtin. 8. cap. 2.*

## 561. Militia armata.

*Edict. Juſtin. 9. cap. 6.*

Inter rei militaris curam, & civilem adminiſtrationem permultum intereſt. *Edict. Juſtin. 4. cap. 7.* v. propterea.

## 562. Militia templi.

## Tempel-Herren.

Magiſter, & fratres militiæ templi. *Cap. 16. de Judiciis.*

## 563. Miles.

Milites civilibus ſe immiſcere non convenit. *Pragm. ſanct. Juſtin. cap. 3.*

## 564. Militaris gravitas.

L. 4. C. *de Comm. rer. alien.*

## 566. Minorare.

Minorare antiquos reditus. *Cap. 10. de Prabend.*

## 567. Minores.

Eorum

Eorum duo genera. *Cap.8.de Probat.*

## 568. Miracula.

*vide loquela.*

## 569. Miracula pontificia.

Cap 1. ubi Alexander papa 3. Sic: Cum etiam, ſi per eum miracula fierent, non licetet vobis ipſum pro ſancto. &c. venerari. *cit. cap. de Reliq. & venerat. ſanct.* De miraculis *vid Comm in Matth. Evang. Dav. Chytræi. cap. 7. in ſ. loco* Hæc obiter.

## 570. Miſſa pontificia.

1. Miſſa pro requie defunctorum, *Can. 13. cauſ. 26. q. 5.*

2. Miſſas audiant pro ſalute vivorum & defunctorum. *Cap. 2 de Celebr. miſſ.*

Vide Canon miſſ.

## 571. Modeſtinus. JC.

Illius laus. L. 5. C. *ad Exhibend.*

## 572. Modicum.

Modica portiuncula ædium ampliſſimarum. L. 14. §. 13. *de Dam. inf.*

## 573. De Modico terræ, & extremitate pallii.

*Cap. 2. de Conſuet.*

## 574. Modius.

Modii in urbibus collocati. L. 9. C. *de ſuſcept.*

575.

575. Molendinum ad ventum.

*Cap.23.de Decim.*

576. Momenti actio.

L.*ſ.lit.a.C.Qui leg.perſ.ſtandi.*

577. Monacha.

*Cap.*14.*de Probat.*Vetula.*can.21 cauſ.18.q.2.*

578. Monachus.

1.Sicut piſcis ſine aqua caret vita,ſic monachus ſine monaſterio. *Can.8.cauſ.16.q.1.*

2.De eo,qui chirurgiam exercuit. *Cap.*19. *de Homicid.Verſ.*

3.Cur monachi eant bini,Paar weiſe.cap. 2.de Stat.monach.

4.Eorum peculium *d.cap.2.*

579. Monaſterium.

*vide Conjuges.*

Abbates, monachi non Zelo charitatis, ſed ſtndio rapacitatis invigilant, atque ſeducere conantur ſeculares,quos illaqueare poſſint,ut res ſuas,atque poſſeſſiones, ſive in morte,ſive in vita monaſteriis tradant. *Cap.2.de Sepult.* Hic quæſtus eſt ipſis ubertimus.

580. Monumentum.

*Vide Sepulchrum.*

581. Mores.

Moribus primum deinde facundia excellere debet eruditus. L. 7. C. *de Prof. & Med.*

### 582. Morgengabe.

Edict. Juſtin. 13. cap. 7. lit. f.

### 583. Mortales res.

L. 11. §. 5. v. ſed hæc de minorib.

### 584. Mortificatio vitiorum,

*vide Abſtinentia ciborum.*

### 585. Mortui.

Mortuis terram vendere non debemus. *Can.* 14 *cauſ.* 13. *q.* 2.

### 586. Moventia.

I. e. *Servi & animalia.* L. 32. §. *ſ. lit. q. de uſu & uſufr. leg.*

### 587. Mulier.

1. De Muliere, quæ mulier fieri non poteſt. L. 4. §. 7. *de Ædil. Edic.*

2. Mulier aſſiduæ aditiones. L. 12. C. *Qui pot. in pignor.* Exempl. præbet Evang. *Luc. c.* 18. *v.* 4. 5. 7.

3. Mulieres tempore partus decumbentes. L. 2. §. 4. *ubi Goth. ſi quis caut.*

4. Mulieres vacantes. L. 5. §. 2. *ad* L. *J. de Vi publ.*

5. Muler, quæ non procul à virgine. *Nov.* 2. *Cap.* 3.

6. Mulier habet momentaneum cor.

*Jo.*

*Jo.Faber.Tr.de Quaeſtion.ſ.tortur.n 2.f.*

7.Opponitur homini.L.38 §.5 dePoene.

8.Fœminæ antiquæ. *pr.Quibus mod. tut. fin.*

9.Mulieri ſacra vaſa tangere integrum non eſt. *Com.25.diſtin.* 23. Bene tamen Chriſtum. *Matth.9.v.21.22.& cap.28.v 9.10.* Ergo papa eſt Antichriſtus.

10.Mulier Dei imago non eſt *Can.* 13. *cauſ.33.q.5.*

contra expreſſum textum. Gen.1. v.27. ungves Anti-chriſti!

11.Fœmina conſcientiam ſecum pariter habitantis exurit. can.17.diſt 3?.

## 588. Mulieres Illyricæ.

Hæ non peperiſſe,ſed partum inveniſſe videntur. L.12.§.1.lit.i c, Qui pot. in pign.

Sie ſchüttens aus den Ermel.

## 589. Mundiale negotium.

## Weltl. Hendel.

*Can.29.Cauſ.11.q.1.*

## 590. Munus.

Munerum enumerationes. *Edict. Juſtin. 13.cap.7.lit.f.*

# N.

## 591. Naſci-

De natis exſecto ventre. L.6.*v.ſimili*.ubi Goth.*de inoff. teſtam.*

*Vide*

*vide ſepultura.*

## 592.Natura rerum.

*vide Rerum natura.*

## 593. Naulum.

Differt â vectura. *Edict.Juſtin.13. cap. 7. lit.f.*

## 594.Nauphragium.

L.23.*de Reb.Cred.*

## 595. Navis.

1.Illius membra. L.44.*de Evict.*
2.Parva navicula. *d.* L.

## 596. Negatio.

Propenſiores eſſe debemus ad negandum,ubi de obligando quæritur. L. 47. *de Obl.& act.*

## 597. Negotia.

Negotia propter aliquid ſuſtinere. *Edict. Juſtin.9.cap.4.* Händel bekommen.

## 598. Ninive.

A quo & quando everſa. *Can.30.de Pœnit.diſt.3.*

## 599. Nobilis.

1.Nobiles malunt divites, quam obærati aliis,videri. *Ediſt.Juſt.7.cap.2.pr.*
2.Nobilis vir quandam virginem ſæpe ſollicitat de ſtupro. *Cap.11.de ſepult.*

## 600. Nocibilitas.

*Can.*35. *cauſ.*17.*q.*4.

## 601. Nomen.

An quis nomen falſum aſſumere poſſit. L.13.*ubi Goth.de* L.*Corn.de falſ.*

## 102. Nomina varia dignitatum, & officiorum Eccleſiaſticorum.

Can.1.diſt 21.23.25.

## 603. Nomina propria.

1. Pegaſus IC L.8 *de Pecul. leg.*
2. Ælia Dorcas. L.32.§.1.*de uſu vel uſ. leg.*
3 Julius Juſtus, *d.*L.§. 6.
4. Latinus Largus. L.9. *Qui ſine manumiſſ.*

## 604. Nota.

In nota redacta fuerant. *Cap.* 15. *de Fide inſtru.*

## 605. Notæ.

1. Q D.R.P L JV. L.18 *lit.y.*ubi Goth. de Jurej.
2. A.T.M.D.O. L.1.lit. d. de Præſcript. verb.
3. O.C. L.50.§.1.lit.a.de Furtis.

## 606. Notarum ſcriptores.

Quidam ſcribunt notis. L.33.§.1. *Ex. quib. Cauſ. major.* 607.

1607. Novella.

Sunt Novellæ, quæ caput. & pedes, ſed non ventrem habent. *No v. 9. 10. 11.*

608. Noverca.

Novercalia delinimenta, & inſtigationes. L. 4. *de inoff. Teſtam.*

609. Novicii ſervi qui.

L. 16. §. 3 *de publican.*

610. Nudus.

*vide Solus.*

611. Nubere.

Quandoque viri nubunt. L. 31. C. *ad L. J. de Ad. peſſime!*

612. Nuptiæ.

Nuptiæ primæ non procul â virginitate. *Nov. 2. cap. 3.*

Nuptiæ terram replent, virginitas paradiſum. *Can. 12. Cauſ. 32. q. 1.*

Illæ & terram replent & Paradiſum.

O.

613. O.

Figura O.

*Cap. 11. de Fide inſtrum.*

614. Obedientia.

Facere obedientiam manualem. Cap. 12. *de reſtit. ſpol. cap. 11. de Maj. & Obed.*

615. Obedientia.

Pro Prioratu. *Cap.2.de Statu monach.*

616. Obligatio.

Auxilio eximio fruantur, qui pro omnibus ſe obſtringunt, aut cuique utiles ſe exhibere ſtudent. *Edic.Juſtin.9. cap. ult.*

617. Obnoxius.

*vide Debitor.*

618. Obrizum.

Vocis hujus etymon, & metalli iſtius color, ac puritas. *Edict.Juſtin.*11.præfat. lit. i.

619. Obſervantia.

Comiter obſervare L.7.§.1.f.ubi Goth.de Captiv.

620. Obſtagium.

*Cap.9. de Jurejur.*

621. Obſtetrix.

Obſtetrices olim artem medicam profitebantur. L.1.*lit. l.de* Inſp.*vent*.L.1.§.2.*de Extr. cognit*.L.1.§.5 C.*Comm.ſervo ma.*

622. Occiſio.

Pro peremtis in ebrietate Eccleſia non permittit orare. *Cap.1.deReliq.& ven.Sanct.*
*Vide Homicidium.*

623. Ocularis Inſpectio.

*vide Inſpectio Ocular.*

## 624. Oculi.

Oculi cordis,ſeu animi. *Edict. Juſtin. 7. cap. 1. pr.*

## 625. Officium.

Pro officiali. Pragm. Sanct. Juſtin. cap. 18. ubi Goth.

## 626. Officium.

*Vide Obligatio.*

## 627. Orationis obſignatio.

i.e. Epilogus. Edict. Juſtin 7. cap. f.

## 628. Ordines ſubditorum potiores D. Juſtiniani Imper.

Edict. Juſtin. 8. cap. 1.

## 629. Os.

Nomen indeclinabile. *Can. 22. de Poenit. diſt. 3.*

## 630. Oſculum.

1. Illius vis, L. 16, ubi Goth. C. *de Donat. ante nupt.*

1. Mulieris oſculum eſt mortale peccatum: Actus carnalis peccatum non eſt, maxime cum tentatur exercens. *Clem. ad noſtram 3. v. Septimò, de Hæreticis.* Dominus te increpet!

*vide Cato.*

## 631. Ovis.

 Eſt,

Eſt, quæ annum ætatis exceſſit. L. 60. *de Leg.3.* vel quæ ad tonſuram venit. L. 65. §. f. eod.

## P.

### 632. Pædagogus. Kinderſchulmeiſter.

Qui primis literis pueros inducit. L. 11. §. *ult. de Muner.*

Item, qui pueros primis literas docet. Magiſtri primas literas docentes. L. 2. §. *f. de Vacat.*

### 633. Palatiolum.

*Cap. 13. de Præſcript.*

### 634. Palea.

1 Paleæ Codicis ſunt L. 8. & 9. C. *de S. Trin.*

2 Paleæ vox ipſo in nigro. *Can. 27. de Conſecr. diſt. 4.*

### 635. Pandectæ.

1. Earum derivatio L. 2. §. 1. C. de V. J. E.

### 636. Papa Roman.

1. Ei traditæ ſunt à Juſtiniano menſuræ, & pondera. *Vide Juſtinianus.*

2. Archiepiſcopus urbis Romæ, & patriarcha. L. *Reddentes honorem, in inſcript.* C. *de S. Trin.*

3 Primus omnium ſacerdotum. L. 8. (*qua ſpuria*) C. *d. S. Trin. Nov. 131. cap. 2.*

4. Papa eſt ſupra Concilium. *Can. 7. diſt.*

7. *diſt.* 21. *Cap.* 6. *de Elect. & el. pot.* Vi-de Eccleſia Rom.

5.Cenſetur habere omnia jura in ſcrinio pectoris. Cap.1.de Conſtit in 6.

6 Habet epiſcopatum univerſalem,quia is qui contradicit,duo fingit cum Manichæis principia,cum tamen ſcriptum ſit: In principio,non in principiis. *Cap.un. Extrav. Comm.de Maj.& obed.* Stultorum omnia plena. ſunt

7.Ab Imperatore Rom non vult judicari,quia Deus eſt. Cur? Quia ipſum ita Conſtantinus vocavit *Can 7.diſt.96.*

8.Eſt vicarius Ejus,qui eſt ſacerdos in æternum.uti ipſe dicit cap 13. Qui fil. ſint leg.cap.17.de Elect.&El.pot.in.6.cap.2.Extrav.comm.de Poenit. & rem.

9 Eſt Sol,Imperator tantum luna. *Cap. 6. de Maior & Obed.*

10 Potentiſſimi Sacerdotis officia adminiſtrat.can 4.cauſ.25.q.1.

11.Illius ſanctionis accipiendæ ſunt tanquam ipſius D. Petri voce firmatæ. Can. 2. diſt.19.obſtat diſt.9.ibi.

12.Poteſt libere renunciare Papatui. cap. 1.de Renunc. in 6.

13.Eſt Succeſſor Petri, & vicarius Jeſu Chriſti.*Cap.3.& 4.de Transl. Epiſc.*

14.Habet duos gladios. *Cap. 1. Extrav. Comm de Maj.& Obed.*imo tres habet. Papa

 enim

enim habet &c. Laur. Banck Roma triumph. *Cap.17.p.m.387.*

15. Eſt princeps ſacerdotum & ſummus ſacerdos. *Can.1.diſt.21.*

16. Sanctiſſimus papa ſenioris Romæ. *Can.7.diſt.22.*

17. Habet clavem poteſtatis. *Extrav. Joh. 22.de V.S.cap.5.*

18. Primatu gaudet. *Can.2.diſt.21.*

19. Habet utriuſque poteſtatis monarchiam. *Cap.17.de* Elect. & el.pot.

20. Vocatur ſervus ſervorum &c. *Extrav. Comm.Ne ſede vac.cap.un.*

21. Supremam in Eccleſia obtinet poteſtatem. *Can.2.diſt.22.Cap.18.de Regal. obſtat. can.4.diſt.99.*

22. Os capitis piſcis in Evangelio *Matth. 17.* denotat papam Rom. *Can.22.Cauſ.23.q.5. vide Arnds* Poſtill am 8.Sonntag nach *Trin.fol. m.104.b.pr.* ubi pauca, ſed exacte.

23. Poteſt privare Reges regnis ſuis, & aliis ea donare, *cap.6.de Voto, & voti.* Idem dicit Diabolus, *Luc.4. v. 6.* Ergo papa Rom. eſt Beſtia illia coccina plena nominibus maledicentiæ. *Apocal.17.v.3.*

24. Illius Reſervata. *Extrav. Comm. de Poenitent. & remiſſ.cap.3.* in ſignum privilegii ſingularis. *Cap.4.de Offic. legati.* Sed qui privilegia accipit, ille eſt ſubjectus.

25. Papa

25.Papa contra verbum Dei nihil præcipere poteſt. *can.6.cauſ.25.q.1.*

26.Superbæ appellationis verbum: Univerſalis papa vocari. *Can 5.diſt. 99.*

27 Papa eſt Antichriſtus. *can.13.cauſ.1.q.3.*

Papicolæ velut ſorices ſe produnt.

## 637. Papatus.

Ethniciſſat. *Nov.22. cap.5. lit.a.*

## 638. Papicolæ.

Tempus apud papiſtas, quo non ſunt flectenda genua. *Gloſſ.in Can.1.lit.b.diſt.76. vide Sacramenta.*

## 639. Papinianus. JC.

1.Homo excelſi ingenii. §. 7. de Fidei comm. hæred.

2.Splendidiſſimus, & ſummi ingenii. L. 1. §.6.C.de V J.E. Conſultiſſimus L 3. C. de Acquir. poſſeſſ.

## 640. Par.

Pocula paria duo non ſunt bina paria, nec poculorum paria duo. L.30. de Leg.3.

## 641. §.

§. Stultiſſimus. §.5. *Quod cum eo lib.4.inſtit. T.7.*

## 642. Paratitla.

Commentarii Legum civilium non ſunt ſcribendi,ſed paratitla. Conſtit. dedit nob. §.2 .Confirm.Digeſt.

## 643. Parens.

Theodore,parens chariſſime. atque amantiſſime. Sic nominarunt olim Imperatores Rom ſuos illuſtres miniſtros. Sacr. pragm.Tiberii in f.

## 644. Parentela.

## Anverwandtſchafft.

*Can.1.cauſ.1.q.1.can.4.cauſ.35 q.5.*

## 645. Pars corporis.

Pars corporis neceſſaria quænam. L. 7. *de Ædil.Edic.*

## 646. Partus.

1.De ea,quæ quinque liberos uno fœtu enixa eſt. L.7.*de Reb. dub.*

2.De partu numeroſo. L.3.*ſi pars Hered.* L.36.*ubi* Goth.*de Solut.*

3.De partu fugitivo.L.84.§.10. *lit. K. de legat.* 1.

## 647. Parva.

Parviſſima res. *Cap.18.de Cenſib.*

## 648. Paterfam.

*vide Abſentia.* Item *Filiusfam.*

## 649. Pater noſter.

§.3.de Donationibus. *Cap. un. Extrav. Comm.de celebr.miſſ.*

650. Patria.

Parentibus potior. *Nov 12 cap.2.lit.p.*

651. Patriarcha Univerſalis.

NullusPatriarcharum univerſalis eſt appellandus. *Can.4.diſtin.99.* E. nec papa Rom.

652. Patriarchæ.

*vide Primates.*

653. Patriarchales ſedes.

*Cap.25.de Privil.& exceſſ.privil.*

654. Patronus turpitudinis.

*Cap.25.§.Cum.ſcriptura de Jur ej.*

655. S. Paulus Apoſtol.

Princeps terræ. *Cap.2. Extrav. comm. de Poenit.& remiſſ.*

Vide Petrus.

656. Julius Paulus JC.

Vocatur Dominus in L.22.*ad.*L.*Falcid.*

657. Pauperes Chriſti.

*vide Chriſti pauperes.*

658. Peccatum.

*vide Poena.*

659. Peculium.

Illius nativitas,& mors, L.40.*depecul.*

660. Pedem.

*vide*

*vide ſecundum pedem.*

## 661. Penelope.

Quo ea ſigno virum recognoverit. L. 9. §.1.f.*de ſuppell.leg.*

## 662. Pennaliſmus.

Eſt prohibitus. *Conſtit.Omnem Reip.* §. 9. *de Ratione & meth.*

## 663. Periti.

Peritiores Conſulendi.L.3, c. *de Ingen, manum.*

## 664. Perſonatus.

Extrav.comm.de Præbend.cap. 4. pr. In perſonalibus eſſe. cap,15. de Vita & hon.cler.

## 665. Pes.

Pedis digitus. *vide Digitus pedis.*

## 666. S. Petrus Apoſtolus.

1. Illius privilegium.*can.5.cauſ.*24.*q.*1.
2. Eſt claviger æternæ vitæ.can.1.diſt. 22,
3. Coeli claviger. Vicarius chriſti. Princeps terræ.*Cap.* 2. *Extrav.Comm.de Poenit.& remiſſ.*
4. caput totius Eccleſiæ.*can.*15.*Cauſ.* 24. *q.*1.
5. Paſtor primus.*Can.6.cauſ.*33. *de Poenit. diſt.*3. Svavia ſomnia!
6. Compresbyter.*Can.* 24. *diſt.* 93. Hoc

ve.

verum eſt. Sed magna differentia eſt inter compresbyterum, & monarcham.

7.Petrus & Paulus æquales meritis. *Can.* 37.*Cauſ* 2.*q*.7.Jam autem S Paulus ſe tantum ſocium Philemonis vocat Ad Philem. cap. un.verſ.17,quamvis hic illo longe inferior eſſet.d.capite vers 8.13.19.21.E nec S. Petrus efferri poteſt ut Princeps,vel caput Eccleſ.

## 667. Peter von Pratel.

cap.2.de Locato.

## 668.Philoſophi.

Hi non ſunt è numero Profeſſorum.L.1. §.4.*de Extraord. Cognit.* pecuniam contemnunt.L.8.§.4.*de Vacat.*L.6.§. 7. ubi plu.de Excuſ.ſunt,exacte conſtantes & graves, L.18.f.*pr.de Ædil. Edic.* Non equidem invideo,miror magis. Virg.

## 669.Pictura.

*vide Idiota.*

## 670.Pietas filialis.

Filialis fidei erga parentes exempla.*Nov.* 115.*cap*.3.§.8.ubi Goth.

## 671.Pili de Barba.

cap.34.ſchol.6 f.de Elect.& ele.pot.

## 672. Piſcari.

Vide commodum.

## 673.Platea.

Vide

Vide Sact

## 674. Plato.

Illius laus. L. 2. *de Nund.*

## 675. Podagra.

Podagræ humores, eorumque medela, *Can. 30. de conſecr. diſt. 5.*

## 676. Pœna.

1. Quos par facinus coinquinavit, & æquat, eos ſimilis poena comitetur. L. 31. *f. c. de Epiſc. & Cler.* Gleiche Brüder/gleiche Kappen.

2. Scelus uſitatum & conſvetum gravius puniendum Edict. Juſtin. 11. cap. 2.

3. Latroni amputantur virilia, & oculi eruuntur per apparitores Poteſtatis Vincentiæ. *Cap. 19. f. de Homic. vol.*

## 677. Pœnaliſmus.

*vide Pennaliſmus.*

## 678. Pœnitentiam agere.

Purificatorio igne poenitudinis decoqui. *Can. 11. cauſ. 27. q. 1.*

## 679. Pœnitentia Eccleſiaſtica.

*Can. 64. diſt. 50.*

## 680. Pœnitentia ridicula.

*Can. 8. Cauſ. 33. q. 1.*

## 681. Polygamia.



De

De eo qui duas ſimul habuit uxores. L. 18. C. *ad L. J. de Adult.*

## 682. Pondera.

*vide Juſtinianus.*

## 683. Poſſeſſio.

Ambulat, L. 25 § 8. de Hered. petit.

## 684. Poteſtas Eccleſiaſtica.

Eccleſia gladium non habet, niſi ſpiritualem. *Can. 6. Cauſ. 33. q.* 2.

Sed papa Romanus abundat carnalibus armis.

## 685. Præcepta majorum.

*vide Judicium.*

## 686. Præceptores.

Hi reddunt ſua diligentia diſcipulos meliores. L. 27. *de Donat.*

## 687. Præco.

Vox Legum. *Edict. Juſtin. 8. cap. 3. §. 4. lit. q.*

## 688. Præjudicialis cauſa.

*Vide Cauſa præjudic.*

## 689. Præſcriptio.

1 Unius diei. L 42. *de Re jud.* Adde in S. Scripturis, *Num. 30. v. 15.*

2. Paucarum horarum. L 23. §. *ult ad* L. *Jul. de Adult.*

## 690. Præſtigium.

Illi-

Illius etymon,& inventor.*Can.14.cauſ.26 q.5.* Prætor Genuenſis cataphraſtus ob periculum chartaceum.

*Rubr.I.C.de Sentent.ex peric.lit.n.ubi Goth.*

## 691. Primates.

Patriarchæ& primates unam formam tenent,licet diverſa ſint nomina.Can.1. diſt. 99.

## 692. Princeps.

1.Princeps Philoſophiæ plenus. L. 11. C. *de His,quibus ut indign.*

2.Sævientes Principes propter offenſam &c.non ſunt immunes â tyrannidis ſuſpicione. *Igneus Comm.pa.1.fol.158.n.38.*

3.Par cura eſſe debet principi,tam ſubditorum quam ſuarum facultatum. *Conſtit. Tiber.Præf.f.*

## 993. Principis genius.

Vide Genius Principis.

## 694. Principum intereſſe.

Opulentia Principum eſt, ſi ſubditis bene eſt.Conſtit.Tiber.Præf.f.

## 695. Prior de ponte fracto.

Cap.28.de Simonia.

## 696. Privatio Juris.

Nemo ſine culpa jure ſuo privari debet. *Gloſſ.in cap.7.lit.K.de Divert.*

## 697. Probitas.

*vide Gratitudo.*

## 698. Proceſſus.

*L.41.de Don.int.V.& U.*

Proecſſus fere totius articuli. *Vide Articuli Proceſſ.*

## 699. Proditio.

*Vide Imitatio.*

## 700. Profeſſio Grammatices.

*Vide Grammatices Profeſſ.*

## 701. Promotio.

Heri ſervus, hodi libertus. *L.7.§.2. de Injur.*

Geſtern ein Bettelmann / heut ein Edelmann.

## 702. Propinqui.

Septima manus propinquorum. *Can. 28.cauſ.27.q.2.*

## 703. Propitiationes.

*Vide Expiationes.*

## 704. Propoſitum.

Sancto propoſito dedicatus. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.17.*

## 705. Proteſtatio.

Ejus effectus. L.1.§.11.*ſ.de agnoſ. & alend. lib.*

## 706. Proverbia in Jure.

L. 79. §. 1. *de Leg. 3. cap* 13 *de Judæ.*

## 707. Pudor.

1. Salva reverentia pudoris, L. 4. C. *de Defenſor.*

2. Pudicitiam mirifice amplecti. *Juſtini Curop. Nov. Conſt.* 3.

3. Quidam pudore eſt punitus. Cap. 18. de Accuſat.

4. Pudicitiæ exemplum notabile. Cap. 11. de Sepult.

## 708. Puella nondum ſeptennis.

Nupſit viro. *Cap. 3. de Sponſalib.* Aliud exemplum præbet. *Cap. 12. de Deſponſ. impuber.*

## 709. Puer nondum ſex annorum.

Duxit uxorem puellam nondum. 7. annorum. *Cap. 12. de Deſponſ. impub.*

## 710. Puer nobilis Conſ.

De nobili puero Conſule. L 14 C. *de Religioſ.*

## 711. Pueri duo.

Pro puero, & puella, *Cap. 12. de Deſponſ. impub.*

## 712. Puerperi.

## Sechswöchner.

Si ſervi ſobolem ediderunt. L. 10. §. 2. *de Jure dot.* Jocus.

## 713. Pulegium.

Apud Indos pipere pretioſius eſt, *Can. 24. diſt. 93.*

## 714. Pullus.

Genus numiſmatis. *Edict. Juſtin. 13. cap. 16.*

## 715. Purgatio innocentiæ.

1. Purgatio aquæ, & ferri. *cap. 9. Ne Cler. vel monach.*

2 Ferro candente, aut aqua fervente, aut alio quolibet examine ſe purificare. *Can. 20 Cauſ. 2. q. 4.*

## 716. Purgationis tempus.

Vide Menſtruum.

## 717. Pythoniſſa.

Pythoniſſa cum Samuele. *Can. 14. cauſ. 26. q. 5.*

# Q

## 718. Quadrageſima.

Exhonorare quadrageſimam. *Can. 7. de Conſecr. diſt. 3.* Ausfaſten.

## 719. Qualis quanta.

*L. 6. de Reb. cred.*

## 720. Quaſi Uſus fructus.

L. 11. §. 2. de Jurejur.

## 721. Quaſi virgo.

 Can.

*Can.13.cauſ.15.q.1.*

## 722. Quatuor anni tempora Quatember.

Can.1.diſt. 76.

## 723. Quietantia.

1. Liberationis Confeſſio. *Edict. Juſtin. 9. cap.3.*

2. Apocha, ſive ſolutionis probatio. *Edict. Juſtin.9.c.7.*

## 724. Quod vult Deus.

Nomen Epiſcopi Centurienſis. *Cap. 1. de Judiciis.*

# R.

## 725. Rara.

Rara plus appetuntur, copia vero contemnitur. *can.24.diſtinct.94.*

## 726. Raſura Capitis.

*vide Caput raſum.*

## 727. Rebellio.

Papa ſubditos contra ſuperiores excommunicatos concitat. *Can.3.4.5.cauſ.15. q. 6. Cap.ult.de Hæret.cap.34.de Elect.& el. pot.*

## 728. Redemptio animæ.

*vide Animæ Redemptio.*

## 729. Regimen Romanæ Eccleſiæ.

*vide Teutonici.*

730. Regiſtrum.

*Cap.2. de Jurejur.*

731. Regnum Italicum.

*Can.33. diſtin. 63.*

732. Reichs-Boden.

Vide Romanum Imperium.

733. Relatio.

Bericht.

Relatio ad nos tranſmiſſa. *Cap.4. de Procurat.*

734. Reliqua.

Reſt.

Reliqua explere. *Edict. Juſt. 9. cap.* 4. den Reſt abtragen.

735. Remiſſio peccatorum, *vide Meretrix.*

736. Repetitio.

Dictum eſt octies, dictum eſt decies, dictum eſt duodecies. Can. 57. Cauſ. 16. q. 1.

737. Replicatio. Replicare.

Harum vocum mentio fit in L.16. § 5. de Pignor. L.9. §.4. *de Jurejur.*

738. Reputation.

*Rubr. T. C. de Reputat.*

739. Rerum natura.

In rerum natura eſſe L.30. §.1. *de Jurejur.*

## 740. Reſcriptum Papæ.

*vide Latinitas.*

## 741. Reſidentes.

Cau 35. Cauſ. 17. q. 4.

## 742. Reſponſio.

Reſponderi non ſemper poteſt abſolute. L. 13. §. 1. *f. de ann. Legat.*

Reſponderunt omnes: Fiat, fiat. Can. 15. Cauſ. 10. q. 1.

## 743. Reſponſum unius verbi.

L. 18. §. 1. *f. de annis legat.*

## 744. Retributio.

*vide* Ingratitudo.

## 745. Revaleſcere.

Quidam poſt caſtigationem Domini, cum potius meliores fieri deberent, cupiditatibus ſe dedunt. *Edict. Juſtin. 6. Præfat.* der Krancke genas etc.

## 746. Rex Francorum.

Non recognoſcit ſuperiorem in temporalibus. Cap. 13. *Qui fil. ſint. legit.*

Illius privilegium. *Summa cap. 1. Extrav. comm. de Maj. & Obed. & cap. 1. de Privileg.*

## 747. Riſus.

Eleganter aliquid deridere. L. 10. §. 1. *Sed ut. de Negot. geſt.*

748. Rivales.

Honeſti competitores matrimonii. L. 20. C. de Nupt.

749. Roc & Offa.

Duo Reges. *Cap 3. de in Integr. reſtit.*

750. Roma.

Antiquior. *Sanctio Juſtin. cap. 1.*

Roma vetus prinaipatum, & caput obtinuit nationum ſub Cæſaribus ethnicis. *Can. 37. Cauſ. 2. q. 7.*

Roma ſenior opponitur novæ in *Nov.* 131. *cap. 2. can. 3. & 7. diſt. 22.*

*vide Conſtantinopolis.*

Roma hodierna caput totius orbis per ſedem Petri effecta. *Cap. 17. de Elect. & El. pot. in 6.*

Quid dignum tanto dabit hic promiſſor hiatu?

751. Romandiola.

Terra S. Petri. *Can. 33. diſt. 63.* Vide *Gig de* C. *L. M. E. 15. n 3. Speidel ſpec. voce* Italia.

752. S. Rom. Imperium.

R. Reichs-Boden.

Imperii Fortia. *Clem. Paſtoral. §. Præhabitis. de Sent. & re jud.*

753. Romipetæ.

Römiſche Pilger.

*Cap.5 Extrav.Comm.de Poenit.& rem.*

## 745. Rubrica.

Illius mentio in L.2.§.3.v.Recuper.de *interd.& Extraord.*

Interdum vim Legum habent Rubricæ. *L.1.ubi Goth.de reb.cred.*

## 755. Ruſticitas.

Ruſticitatem paternam cognoſcere *Sacr. pragm. Tib.conſt. un.*

# S.

## 756. Sabbatum in albis.

*Can.15 de Conſecr.diſt.5.*

Alias Dominica in albis. , Der weiſe Sonntag.

## 757. Saccus.

Cum ſacco adire. L.105.de ſolut.

## 758. Sacerdotes papales.

1. Sunt ſuper ſeculares. *Can.1.diſt.17.*

2. Eorum ſtupiditas. Cap.12,§. Nobis Apoſtol.de Hæret.

3. Quinam ſimplices ſacerdotes. Cap. 4. de Conſvet.

4. Sacerdos qui latinam linguam penitus ignorabat.cap.86.de conſecr. diſt. 4.

5. Proprio ore conficiunr corpus Domini can.8.cauſ.6.q.1.Extrema arrogantia!

6. Gene-

6. Generant liberos. *vid. Filia.* canonici papal. & paſſim *in Jure Canon.*

7 Sacerdotes fuerunt, quos chriſtus ejecit flagello è templo *Can.* 15. *Cauſ.* 2. *q.* 7.

8. Diverſitas veterum & recentium ſacerdotum, *Can.* 71. *Cauſ.* 12, *q.* 2,

*Vide Matrimonium. Amatoria.*

## 759. Sack zu Leipzig/oder im Loche zu Dreßden.

*L.* 3. §. *un.* ubi: pars viarum ſine ullo exitu intermoriuntur. *ff. de Locis. & itiner. publ.*

## 760. Sacra ſepta.

*Edict. Juſtin.* 10. *cap.* 1.

## 761. Sacramenta.

Octo papicularum ſacramenta. *Wiſſenbach. Exerc. ad π. pa. pr. p. m.* 547. *f.*

## 762. Sacriſta.

*Cap.* 12. *de ſent & re jud.*

## 763. Sagittarii & balliſtarii.

Sunt excommunicati. *Cap. un. de Sagittar.*

## 764. Salarium Uxoris.

L. 21. *de in rem verſo.*

## 765. Salomon Rex Iſrael,

Amabitis Domini. *Can.* 40. *de pœnit diſt.* 2.

766. Salomon tertius & ultimus Rex Britonum.

Can.10.cauſ 2.q.7.

767.Sanctitas ſimulata.

Presbyter qui uxorem ſuam ad ſe propius accedere non ſinebat. *Can.18.diſt.33.* Hic forſan compſit debitum conjugale.

Vide Clem.verſ.3.octavo, de Hæretic.

768. Sanctus Caſſius.

L.99.*de acquir hered.*

769. Sancti.

1.conſtantia viva, vocatur ſanctiſſima. *Can.8.Cauſ*.12.*q.2.*

2.Epiſcopus quidam vocatur â papa frater ſanctisſimus,dum adhuc invivis eſt. *Can.86.de Conſecr.diſt.*4.

*Vide Tituli honor.*

770.Sanctorum recenſio Stolida.

Beati Petri,& Salvatoris,& ſanctæMariæ *Can 14,Cauſ.10.q.*1. Huc facit illud Hiſpani: Nos adoramus papam,crucem &Mariam,Forſan loco S.S. Trinit.

771.Sangvinis ſententia.

Vide Clerici.

772.Sapere.

Quidam plus volunt ſapere,quam oportet ſapere,*Cap.*1.*Extrav.Joh.22.de V.S.*

773.

## 773. Saraceni.

*Juſtini Curopal. Nov. cap. 3. lit. i. & 1. lit. a.*

## 774. Satisfactio papiſtica.

1. Laici quidam hunc obſervant morem, ut corpora ſua ſponte ſupponant triginta, ſeu pluribus, aut paucioribus percuſſionibus fuſtium, ut ſatis faciant iis, quos offenderunt *Cap. 36. de ſent. Excomm.*

2. Papiſtæ poſſeſſiones clauſtris pro remedio ſuorum peccatorum conferunt. *Cap. 2. de Conſvet.*

3. Hanc ſatisfactionem enervat, Can. 1. ubi Petrus doluit, & flevit &c. lacrymas ejus lego, ſatisfactionem non lego, *diſt.* 1. *de poenit.* Attamen hoc non obſtante, Troß der Pfaffen Köchin/daß ſie ſage; Ihr Herr könne nicht gnug thün.

## 775. Satyra.

## Bienenkorb.

Per Satyram quid inducere, *L. un. C. de lat. lib. toll. vide Lanx.*

## 776. Saufejus.

L. 31. *Locati.*

## 777. Saxa.

Saxa Divis Fratribus chariſſimus. L. 1. §. *ult. de Quæſt.* Quod hoc loco ſic explico: Sereniſſ. Saxoniæ Elector modernus tribus ſuis Fratribus chariſſimus.

778. Scelus.

*Vide Poena.*

779. Schedula obligationis.
Handſchrifft.

*Edict. Juſt. 9. Præfat.*

780. Schiſma.

Ejus etymon. *Can. 34. cauſ. 24. q. 1.*

781. Scotatio.

De Scotatione ejuſque forma legendum Cap. 2. de conſvet.

782. Scriptura ſacra.

Vide Biblia.

783. Sebaſtia.

Edict. Juſtin. 13. cap. 11. §. 2.

784. Secretarii.

*L. f. C. de Off. div. jud.*

785. Sectæ JJCC.

ſ Sectarum authores primi inter juris Conſultos. L. 2. §. 47. v. *Hi duo. de O. J.*

786. Sector Zonarius.

Cingulorum inciſor, Nov. 3. Cap. 4. lit. f.

787. Sectus.

*i. e. Eunuchus, Cap. 3. de Corp. vitiat.*

788. Seculares pueri.

*Can 58. Cauſ. 2. q. 7.*

789. Secundum pedem. ſ. κα. πό

*Conſtit. deaii nobis §. 21. de Confirm. digeſt.*

790. Securitatis promiſſio. Schadloshaltung.

*Edict. Juſt. 13. cap. 23. §. 2.*

791. Sedes papalis.

Sedes Apoſtolica eſt omnium Eccleſiarum caput.

*Can. 7. Cauſ. 2. q. 1.* vide Papa Rom.

792. Seditio.

*vid. Rebellio.*

793. Senectus.

Vide Juventus.

794. Senes.

Senum diligentia in augenda ſcientia. L. 20. *ubi Goth. de Fidei comm. libert.*

Senioribus debetur reverentia. L. 2. §. 10. C. de V. J. E.

795. Senior.

*Vide Dominus directus.*

796. Sententia.

Interlocutoria *Can 41. Cauſ. 2. q. 6.*

Pecunaria. L. 1. §. *ult. ſ. de Quæſtion.*

797. Septa ſacra.

Vide ſacra ſepta.

## 798. Septemvira.

*Can.13.Cauſ.31.q.1.*

## 799. Sepulchrum.

1. Familiare, L.5. *de Religioſ.* L.4.C. *eod.*

2. Vir, & uxor uno in ſepulchro ſunt ſepeliendi, quia quos Deus conjunxit, homo non ſeparet. *Can.2.cauſ.13.q.2.* Baculus ſtat in angulo, E. cras pluet.

## 800. Sepultura.

Quidam ante effertur, quam naſcitur, L. 2. ubi Goth. *de Mort. infer.*

## 801. Sequeſtratio.

Puellæ ſequeſtrari poſſunt. *Cap. 14. de Sponſal.*

## 802. Servus.

1. De ſervo, qui uxorem domini corrupiſſe dicitur in L.16.§.1. *de Publican.*

2. De ſervis per feneſtram monſtratis, L. 9. *In quibus.Cauſ.pign.*

3. De ſervo ſtuprato. L.*f. de Off. præſid.*

4. De ſervo veſtito. L.13. *de pecul.*

Vide Debitor.

## 803. Servitus.

*vide Ebrietas.*

## 804. Sicera.

*Can.6.diſt.35.*

## 805. Sicilia.

Spe-

Speciale patrimonium B Petri. Cap. 2. de ſent. & re jud. in 6.

## 806. Sigilla.

Sigillum Capituli. *Cap 48. de Appell.*

Magnum Sigillum Regium. *Clem. un. de Jurej.*

## 807. De Simplici & plano.

*Clem. ſæpe de V. S.*

## 808. Simulatio. Diſſimulatio.

Utilis ſimulatio permittitur, *Gloſſ. in Cap. 1. lit. d. de his q. vi metuve.*

Quædam, licet ſciamus, diſſimulare debemus. *Gloſſ. in Can. 11. cauſ. 30. q. 5.*

## 809. Sincere.

Illius intellectus. L. 29. ibique Goth. *Locati.*

## 810. Sixtus IV. Papa Rom.

*vide Spira, ibique Cap. 5.*

## 811. Societas.

Societas hominum, & Angelorum. Can. 14. cauſ. 26. q. 5.

De muliere, quæ latronum ſocietatem ſecuta eſt. L. 39. §. 4. ad L. Jul. de Adult.

## 812. Socordia.

*vide Imitatio.*

## 813. Sub ſole eſſe.

Hu-

Hujus formulæ explicatio, *Can.* 45, *de Poenit, diſt.* 2.

## 814. Solidi.

Solidi Rom. Principum forma ſignati. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap.* 20.

## 815. Sollicitator.

*vide Subſeſſor.*

## 816. Solus.

Solus cum ſola, nudus cùm nuda *Cap.* 12. *de præſumt.*

## 817. Somnus.

*vide Dormire.*

## 818. Soror.

Pro amica, vel pellice, *Henel, otio, cap.* 33.

## 819. Sors.

i, e, prior obligatio. L. 36. de Jurejur.

## 820. Sotulares.

*Cap.* 19. *de Homicid. vol.*

## 821. Spectacula.

Spectacula aliaq; omnia, quæ ad delectationem ſubditorum inventa ſunt, ex tributis publicis curantur, &c. quæ tamen cura nõ erit mercede vacua, quũ magnus ille Deus & Servator noſter J. C. magnitudine clementiæ ſuæ permultis propter hoc Nos (Juſtinianum Imperatorem) bonis remuneretur. *Nov.* 149. *cap,* 2. *ſ.* Die Kurtzweil verlohnet GOtt. Scilicet.

822.

822. Spira.

Datum Spiræ, *Extravag. Comm. de Pœni. & rem. Cap. 5.*

823. Spirituales viri.

*Cap. 3. Ne cler. vel monach. ſecul.*

824. Spiritus Sanctus.

*vide Actus Conjugal.*

825. Sponſæ.

*vide Conjuges.*

826. Sponſalia.

Primum negotium ſponſi cum ſponſa, *Can. 7. Cauſ. 30. q. 5.*

827. Sponſus & ſponſa.

Benedicendi ſunt à Sacerdote, & cum benedictionem acceperint, eadem nocte pro reverentia ipſius benedictionis in virginitate permaneant, *Can. 5. diſt. 23.*

829. Spurius.

Ex legitimo matrimonio quandoque naſcitur ſpurius. L. 25. *de Captiv.*

829. Sta!

*Can. 7. diſt. 95.*

830. Stallus.

1. De Stallo in choro, *Cap. 19. de prabend.*

2. De ſtallis Decani, & Capituli. *cap. 69. de Apell.*

## 831. Statua Niconis.

In mare demerſa. *Heresb. Jur. Chriſt. pag. m.157.*

## 832. Stercus.

§.4. *de Uſufr. & hab.* L.7. C. *de Curſu publ. vide Fimus.*

## 833. Stola Veneta.

*Nov.103.cap.1.*

## 834. Studia liberalia.

Continens Rhetoricam, Grammaticam, Geometriam. L.1. de Extrav. Cognit.

## 835. Studioſus.

L.52. §.4. *de leg.7.*

Dilecti filii papæ. *Proem. decretal. & cap.6. de Crim. falſi.*

## 836. Stulti.

Dimittamus ſtultos foris loqui, quod volunt. *Can.55. cauſ.1. q.3.*

## 837. Stuprum.

Devirginata ancilla. *L.ſ. de offic. Præſid.*

## 838. Subditorum ordines potiores.

Juſtiniani. *Vide Ordines.*

## 839. Subſeſſor, interpellator, Sollicitator.

Hi differunt inter ſe. L.1. ubi Goth. *de Extrav. Crim.*

840. Subſimile.

L.1.§.5.*Si cui plus q.per L. Falc.*

841. Subſcriptio.

Unterſchrifft.

L.68 §.1.*de Fidejuſſor.*

842. Succeſſio futura.

Illius expectatio damnatur. *Cap.2. de ſucceſſ.prabend.*

843. Superintendentes.

*Can.24.diſt.93.can.11.cauſ.8.q.1.*

844. Surſum Deorſum.

*Can.1.diſt.*88. Symbolum moderni Electoris Saxon. Sereniſſ.

845. Sus.

Rotæ impoſita, & quare. *Heresbach.Jur. Chriſt.p.m.157.n.18.*

846. Symphoniacus.

Vide Choraula.

T.

847. Talio.

Par pari referendum. *Edict Juſtin.7. cap. ult.*

848. Taliis pro Collectis.

*Cap.7 de Immun.Eccleſ.*

849. Templa.

Eorum origo. L.42. ubi Goth. *de Religioſ.*

## 850. Templa Conſtantinopolitana.

Illorum deſcriptio. L.3. C. *de His qui ad Eccleſ.conf.*

## 851. Tenebræ.

Ad ſubjiciendam aptiores. L.1. §.10. *de inſpic. ventr.*

## 852. Terra.

*vide Mortui.*

## 853. Terrula.

*Conſtit.Juſtin.poſt.pragm.Sanct.illius de filiis liber.*

## 854. Tertullianus JC.

Septimius Florens Tertullianus, Carthaginenſis Afer, vixit ſub Severo & Antonio Impp. fuit Juris Antiqui interpres. L. 7. *lit.t.*ubi Goth.*pl.de illius ſcriptis C.de Curat.fur.*

## 855. Teſſera frumentaria,

L.49.§ 1.*de Leg.2.*

## 856. Teſtamentum nuncupativum

Teſtamentum in non ſcriptam voluntatem delatam, *Nov.1.cap.*4.§. 2.

## 857. Teſticulus.

Quidam unum habent teſticulum. L. 6. §.2.*f.de Ædil. Edic.*

## 858. Teutonici,

Tempus,

Tempus, quo Teutonicis conceſſum eſt regimen Romanæ Eccleſiæ. *can. 15. de Conſecr. diſt. 5.*

## 859. Textus armantes ſubditos in ſuperiores ſuos.

Sunt in Jure Canon. poſt alios *can. 3. 4. 5. cauſ. 15. q. 6.*

Beſtia Romana maledica.

## 860. Thebais.

Duplex eſt. Edict. Juſtin. 13. cap. 22.

## 861. Theodora Auguſta.

1. Dominus Theodora. Nov. 8. T. 3. pr.

2. Conjux Juſtiniani Imp. reverendiſſima *Nov. 8. cap. 1.*

3. à Marito in conſilium adhibita *cit. Nov. 8. cap. 1.*

4. Et T. 3. Auguſta, particeps Imperii. *Pragm. Sanct. Juſtin. cap. 1.*

## 862. Theodoſius Imp.

*vide Honorius.*

## 863. Theologiæ Studium.

Ampliandum, *Cap. 10. Ne Cler. vel monach.*

## 864. Tituli in Jure Juſtinian. breviſſimi.

*In ff. T. Adempt. libert. in C. T. &c. potior. ad mun.*

865. Tituli pro Cauſis.

L.5.lit t.C.de Exact. tribut.

866. Tituli honorarii & prædicata.

1. Aures divinæ noſtri numinis, L. *f. C. de Acq. poſſ*

2. Æternales vultus. L. ult. C. de veter. numiſ.

3. Æternitas noſtra imperatoria. Conſtit. Juſtin. poſt Pragm. Sanct. illius de fil. liber.

4. Domina ſanctiſſima. L. 9. §. 1. *de Ann. leg.*

5. Domina uxor. L. 41. de Leg. 3. L. 19. de ann. Leg.

6. Domina cohærens *Nov.* 74. *cap.* 4. *lit. b.*

7. Dulciſſima ſanctitas veſtra. Can. 5. diſt. 99.

8. Sanctitas veſtra. Sic Epiſcopum allo-quitur papa, *Can.* 1. *Cauſ* 30. *q* 1.

9. Domine fili, merito illuſtris. Scribit in-nocentius papa can. 2. cauſ. 35. q. 1.

10 Magnitudo tua, Creſconi illuſtris. *can. f. cauſ.* 10. *q. f.*

11. Oraculum Clementis papæ, *Cap.* 13. *de Reſtit. ſpol.*

867. Tonſtrina.

L. 5. ad L. Aquil.

868. Tonſurari.

Tonſuratus eſt. *Can.* 21. *cauſ.* 27. *q.* 2.

869. Totilanes, ſeu Totilas, Rex Gothorum.

Tyrannus Romæ. *pragm. ſanct. Juſtin. cap.* 2. neſan-

neſandiſſimus. *Cap.* 3. ſceleratæ memoriæ: *Cap.24.ibid.*

## 870. Tractatulus.

*Edict.Juſtin. Epilogus.*

## 871. Tradere.

Per manus tradere. L.10.*de Jure Codicill.*

## 862. Treulich/ſonder Gefährde.

L.19.*Judic.ſolvi.*

## 873. Tribus alba.

Quidam ſunt ex alba tribu, *Can.4. diſt.* 31.

## 874. Tributum.

1.Duplex eſt: Soli, & capitis.L.32 §.*f. lin. p.de uſu & uſufr. leg*

2.Contribuiren.*Edict.Juſtin.*13.*cap.*21.

3.Tributum pro Cœlo,& ſpiritu aereo, *cit.Ed.*13.*cap.*7.*lit.f.*

4.Sine Tributis,& reditibus impoſſibile Principi,aliquid agere proſperum. *Conſtit. Juſtin.poſt.Pragm.ſanct.illius de filiis liber.*

5.Tributis publicis declinandis excuſationes,& prætextus à ſubditis adducuntur. *Edict.Juſtin.*13.*cap.*24.

## 875. Tunica.

*De tunica pellicea non* ſerica.*Can.*80. *de Poe-*

877. Tyrones.

Hi in ſcholis loco ſemper poſteriori ponuntur. L.4. C. *de Tyron.*

U.

878. Ubel geurtheilet/wohl appellirt.

L.2.§.2.C. *de Reb. cred.*

879. Ulpianus JC.

1. Domitius Ulpianus vir prudentiſſimus L.11.C. *de Queſtion.*

2. Illius patria. L.1. de cenſibus.

3. Illius Officium. L.9.§.3. v. *ſed ex Quod. met. Cauſ.*

880. Ulyſſis lectus.

Vide lectus Ulyſſis.

881. Ulyſſis Socii.

*Can.14. cauſ.26. q.5.*

882. Univira.

*Can.13. Cauſ.31. q.1.*

883. Unus.

Vide Homo.

884. Urias Brief.

*Cap.33. de Offic. & pot. Jud. del.*

885. Urina.

In lecto quidam pigritia ſurgendi urinam fecit. L.14.§.4. *de Ædil. Ed.*

886. Uxor.

1. Domus pars. H*eresb. Jur. chriſt. p.m.304.*

2. De

2.De Uxore,quæ omnia pro domina egit. L.48.*de Solut.*

3.Uxores flagellis,& fuſtibus â maritis non cædendæ.*Nov*.117.*Cap*.14.*L*.8.C. *de Repub. vide Concubina,Salarium Ux.*

## V.

### 887.Vacca ejuſque vitulus.

L.43.*de Evict.*

### 888. Vagans.

*vide Fugitivus.*

### 889. Vagina.

Clypeus,aut vagina literis ſangvine rutilantibus adnotata L.15.C.*de Teſtam. milit.*

### 890.Vale.

*Conſtit. Juſtin.poſt.pragm.Sancti illius de fil. liber.*

### 891.Varia.

Bulla,filum,charta,ſtylus,cap.6.de crim. fal.

### 892. Vectura.

*vide Naulum.*

### 893. Velum.

895. Venator.

Illius officium. can. 13. diſtin. 86. & vitium. *Can. 9. eod.*

Ei nihil donandum, quia nequiſſimus eſt. *Can. 8. cit. diſt.*

896. Venditio furis.

*Vide Fur.*

897. Venefica.

*Vide Lamia.*

898. Venter rugiens.

*Can. 71. cauſ. 12. q. 2.*

899. Ventris exoneratio.

Pudicè deſcripta in L. *28. pr. C. de Teſtam.*

900. Venus.

Veneris altera forma. L. 31. C. ad L. J. de Adult.

901. Verbera.

1. Verbera ingenius aliena. L. 8. C. *de Repud.*

2. Verbera, quæ non adverſus bonos mores. L. 15. § 38. *de* Injur.

3. Quadraginta ictus minus uno. *Can. 6. Cauſ. 11. q. 1. vide Fuſtes.*

902. Veritas.

Eſt quærenda. L. 3 § 3. *de Jurejur.*

903. Verſutia.

Ex verſutia ſua nemo fructum perceptu-rus eſt. *Conſt. lib. cap. 3.*

904.

Quaſi veſtimentum factum deliciarum gratia. L. 70. §. 6. *de Leg.* 3.

905. Veteranus miles.

Veteranorum colloquium cum Conſtantino Imp. L. 1. C. de Veteran.

906. Veteranus Servus.

Veteranus ſervus qui. *Vide Novicii ſervi.*

907. Vexare.

Vexare Adverſarium. L. 8. §. 5. *Qui ſatisd. cog.* L. 2. de Alien. jud. mut. vide Cruciare.

908. Vicarius vicarii.

Hunds Jungens Junge.

L. 6. §. 3. de Pecul. leg.

909. Vidua.

Quædam viduæ ſe non continent. *can.* 32. *cauſ.* 27. *q.* 1.

910. Vigilantes.

Sit aliqua inter deſides & vigilantes differentia. L. 2. C. *de Annali. except.*

911. Vinum.

Illius laus. L. 6. *de Rer. diviſ.*
*Vide Amatoria.*

913. Virginitas.

Virginitas privilegio munita. *Cap.* 14. *de Probat.*

914. Virgo.

Virginis appellatione etiam corrupta venit. *Azo. ſumm. r. de Mulier. in loco.*

915. Vir bonus.

*Vide Bonus vir. Cruciatus.*

916. Virilia.

Vide Lepra.

917. Virtus.

Virtutis vis in rebus adverſis ſemper elucet. *Edict. Juſtin. 7. præfat.*

918. Viſiones.

Pro quæſtionibus L. 29. §. 5. Mand. L. 25. §. 15. ibique Goth lit. r. de Hered. petit.

919. Vita humana, illiusque transactio.

1. Vita humana brevis. Cap. 2. Extrav. Comm. de Poenit. & remiſſ.

2. Non Hieroſolymis fuiſſe, ſed Hieroſolymis bene vixiſſe laudandum eſt. *Can.* 71. *cauſ.* 12. *q.* 2.

920. Vitia.

Vide

*vide Ilias vitiorum.*

## 921. Vitta muliebris.

Vittæ muliebris colores. & eorum explicationes. *Can.7.cauſ.30.q.5.*

## 922. Vomitus.

*Can.2.Cauſ.27.q.1.*

## 923. 𝔙.ℜ.𝔚.

*L.2 de manum teſtam.*

## 924. Vulgus.

Vulgi ſententia quandoque valet.L.19. §.4.lit.b.de Ædil. edict.

## 925. Vulnusculum modicum.

L.1.§.8.*de Ædil.Edic.*

## 926. Vultus turgidus.

*I.e.Iracundus,Cap.1.de His,qui fil.occid.vid.Inobed.*

## 927. Vulva muliebris.

De quinque receptaculis vulvarum muliebrium.L.*36,lit.a.& b.de Solution. Can. 5. diſt.56.*

# W.

## 928. Wergeldum.

930. Wohl geurtheilet/übel appellirt.
L.39. *de Minoribus.*

## Z.

### 931. Zelus.

Malum factum excuſatur per bonam intentionem, & bonum Zelum. *Gloſſ. in Can.* 3. *lit. t. cauſ.* 32. *q.* 4.

### 932. Zitterhand.

*Lib.*2.*F.*27.*in f pr. lit. b. ubi* Gotho fr.

### 933. Zoili frater.

L.3.C. *de Hered. inſtit.*

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE